SUSCRIPCIÓ
Barcelona . Una pesseta al mes
Espanya. . 4'50 pessetes al trimestre
Extranger . 9'00 id. id.
Pagant per anys, una pesseta de rebaixa

EL:POBLE:CATALÁ

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
CARRER DE SANT PAU, 6, PRINCIPAL
IMPREMPTA
CARRER DE FORTUNY, NÚM. 2 TERS.
TELÈFONS
REDACCIÓ, 723 - - IMPREMPTA, 2.298

ANY X.-NUM. 2,853 — BARCELONA, DIJOUS 2 DE JANER DE 1913 — UN NÚMERO, 5 CÉNTIMS

EL SIGLO
GRANS MAGATZEMS
* REIS *
Dies 3, 4 y 5 de janer
GRANDIOSA EXPOSICIÓ
Y VENDA EN ELS LOCALS DE LA PLANTA BAIXA Y PART DEL PRIMER PIS
Els díes 4 y 5 de janer estará obert l'establiment fins a les
DEU DE LA NIT
Variadissims assortits
Ultimes novetats

La continuació dels consums

El nou pressupost municipal consigna gastos efectius per valor de 30.513,000 pessetes. Afegint an aquesta xifra 700,000 pessetes per deficiencies segures de consignació, la càrrega de la ciutat arriba a 31.213,000 pessetes.

Aquest total de gastos serà cobert amb 16.000,000 d'entrades per consums, amb 10.000,000 d'ingressos representats pels demés recursos ordinaris del pressupost, y amb 5.000,000 de títols de Deute. Els 5.000,000 de dèficit seran consum de capital. Y solament els altres 10.000,000 estaran d'acord amb els principis de la ciencia financiera y amb la capacitat contributiva ciutadana.

Així ho han volgut els elements ultra-conservadors y els revolucionaris verbalistes, agermanats monstruosament contra la ciutat y contra la democracia. La votació del 29 de desembre, treballada pels partidaris de l'impost de consums, imposa a Barcelona un major gasto de 4.000,000, un menor ingrés de 3.000,000, y un dèficit de 5.000,000. Han quedat sacrificats el salari de l'obrer, la llibertat del comers y de l'industría, el dret del cos social consumidor, el capital colectiu y el crèdit públic de Barcelona. Ha triomfat l'arbitri més odiós y més inicu, contra el qual han lluitat sempre la moral ciutadana y la ciencia econòmica.

Una coalició funesta ha fet perdre a Barcelona una magnífica ocasió que li permetía y brindava un desplegament vigorós. L'odi y la traició al poble humil han exigit, amb la persistencia dels consums, un major esfors tributari de sis milions de pessetes. S'ha preferit la contribució sobre l'obrer a l'imposició de les classes riques, la porta tancada a la porta oberta, l'immoralitat a la lliure concorrencia, l'agravació a l'extinció del dèficit.

El cas es d'evident y greu responsabilitat. Amb els consums mai estarà nivellat ni serà important el pressupost de Barcelona, perquè'ls consums graviten sobre les classes pobres. Aquest impost condemna a la ciutat a dèficit permanent, a consum de capital colectiu, a una economía financiera miserable. Totes les energíes de sanejament econòmic han fracassat fins avui, perquè es impossible conciliar amb l'impost de consums la satisfacció plena de les necessitats públiques.

El nou pressupost resulta contrari a la conciencia social y a la vitalitat popular. No representa una bona recaudació, sinó un desnivell abrumador. Paràssit odiós del mínimum d'existencia, es alhora càstic y fracàs de l'economía pública.

*

Els defensors de l'impost de consums podran aviat votar satisfets un pressupost extraordinari de la ciutat, principalment dirigit a consolidar dèficits y a devorar el crèdit de Barcelona.

Amb aquesta inepta política financiera, aniran destruint totes les esperanses venturoses del nostre poble. Se menjaran pera pagar dèficits els capitals que deurien aplicarse a la millora social de Barcelona.

La consolidació del dèficit imposa una càrrega tremenda. Per cada 920,000 pessetes de descobert financier, la ciutat paga en 80 anys 3.709,600 pessetes. Cada any el gravamen es més abrumador, perquè aumenta el passiu y destrueix el crèdit de Barcelona, dificultant tota obra cultural o remuneradora.

An aquests resultats ens porten els partidaris de l'impost odiós. La sugestió dels consums ha conduit al sacrifici del poble, exigint d'ell que pagui per l'Estat y per les classes riques. Y aquesta política econòmica resol contra la vida colectiva de la ciutat els grans problemes de la seva riquesa y de la seva hisenda.

El pressupost extraordinari de cada any es la demostració palesa y tangible de la greu situació financiera de Barcelona. Els dèficits ordinaris se consoliden, però el capital social s'agota. Els consums continúen, però la finansa queda destrossada. La ciutat paga sis milions més, però sense cap profit y sense cap ventatja.

Els ultra-conservadors y els ultra-radicals han donat l'espectacle vergonyós de unirse contra la democracia ciutadana y contra l'economía pública. Han predicat y realitzat el suicidi colectiu y la bogería social, despreciant els beneficis de una llei que reduía en quatre milions els gastos, aumentava en tres milions els ingressos, atenuava extraordinariament el dèficit, y basava sobre la riquesa la càrrega tributaria.

J. LLUHI RISSECH

ECOS

EN l'antigüetat hi havía els profetes, els oracles, les magues, les sibiles, personatges entregats a l'endavinació de pervindres y destins; en l'Edat Mitja, s'encarregaren els astrólecs y adivíns d'aquesta delicada feina. Avui, aquest ram se troba en un període d'irremeiable decadencia. Les tristes sonámbules, les gitanes y els verdums que treuen la planeta a la Virreina, formen la representació oficial de la profecía; peró, ademés, hi ha periodistes que de tant en tant, se dediquen a fer calendaris... y que de tant en tant els erren.

Ahir reberem la Tribuna de Madrid. A la capsalera del primer article, la do l'article de fons — es a dir el lloc millor meditat y substanciós del diari — se llegeix amb lletres grans aquesta pronóstica:

«Maura será poder el dia 1.º de Enero.»

Riem amb una sonora y interminable riallada.

—o—

EL NOSTRE confrare «La Publicidad» publicava ahir un número extraordinari de Cap d'any. Lo «extrardinari» d'aquest número, consistía en que'l mateix portava dos títuls, molts articles y una secció destinada a la joventut republicana.

Cosa de joves? Llegim:

«Quisiera poseer la pluma de Cervantes o el numen de Herrera para revestir estas mal pergeñadas líneas del bello indumento y de la perfectitut.»

Prou.

Ens fem cárreg de l'impressió que haurá produit una secció tan bellament comensada.

Dr. Serrallach Vies urinaries 12 a 2 y 6 a 7. Pelai, 40.
Consulta económica, de 7 a 9. Jovellanos, n.º 9

Un any més

Continúa l'historia d'Espanya. Un any més s'ha apuntat en els fulls del gran llibre del temps y tot segueix igual. Els mateixos polítics, els mateixos procediments, la mateixa manca d'ideals y d'orientacions en els de dalt y la mateixa indiferencia en els de baix.

Problemes greus, problemes més que greus, gravíssims, demanen l'atenció dels ciutadans y els ciutadans no's preocupen de res. El carlisme se redressa per tots els indrets de la península, amb gallejaments que en aquest temps son una cosa extraordinaria y els partits lliberals y republicans no fan res pera atraures al poble. L'instrucció segueix essent en mans dels partits lliberals, enderrerida, una momia pedagógica, y hem de veure com les associacions religioses agavellen l'ensenyansa de la joventut, pastantla a la fassió de les seves conveniencies. La riquesa del país, com sempre, se perd entre un pressupost confiat a una burocracia sense talent y sense escrupuls; entre plans de grandeses marítimes que sols serveixen pera ridiculisarnos moltes vegades y el mal gastar sense to ni so. La qüestió agraría y la qüestió de la colonització interior, fonts de riquesa pera'l pervenir, resten sense resoldre ni sense iniciarse la seva resolució. Les universitats no han variat les seves ensenyanses y el seu professorat es el mateix y els mateixos els métodes amb que s'educa als nostres estudiants, professors del demá.

Tot está igual; els homes son els mateixos, el temps passa endebades pera governants y governats.

Igual que al iniciarse la Solidaritat, les explossions de vida de Catalunya, el nostre afany d'elevarnos políticament com a poble, es titllat d'exclussivisme. La paraula separatisme surt encara, ridículament, estampada en els periódics castellans. Durant el finit any, amb motiu de la campanya de les Mancomunitats, tots podem recordar les estridencies d'alguns diaris de Madrid. Y lo més sensible es que el poble, el bon poble, s'ho creu tot lo que contra nosaltres s'alega.

Un any transcorregut amb la més completa infeconditat y anem seguint la ruta.

La gent de bon acontentar diuen: «Els negocis van bé, travessem un período de prosperitat. Catalunya treballa, prospera y s'enriqueix.»

Catalunya, companys, treballa perque a questa es la seva virtut. Travessa un període de prosperitat perque hi ha capitals extrangers que tenen fe amb les nostres condicions de poble y les nostres energíes. Y s'enriqueix, materialment, espiritualment, si voleu, perque precisament som treballadors, actius y estudiosos y estem de cara a la mar d'ont sempre n'han vingut vents de llibertat y de civilització. Però s'enriqueix pel seu propi esfors, pel tresor de vitalitats que porta a dintre.

Pobres de nosaltres que tinguessim de refiarnos de l'Estat d'Espanya! L'any 1913, sería per nosaltres, com per totes les altres terres d'Espanya, inútil, infructuós, nul, xoro...

A la "Unió Nacionalista Radical„

Com ja anticipárem, el dimars a la nit, se reuniren els socis de la novella entitat «Unió Nacionalista Radical», en un xampany íntim, amb l'objecte de canviar impressions sobre la futura actuació de la mentada societat, y celebrar a l'ensemps un acte de germanor amb motiu de l'entrada a l'any nou y de la constitució de l'«Unió.»

Amb ta motiu foren prop d'un centenar els socis de l'«Unió Nacionalista Radical» que acudiren a l'estatge social, en la sala d'actes del qual s'hi colocá una llarga taula en forma de T, adornada amb mólt gust amb flors y una gran llasada de les quatre barres, que anava de un extrem a l'altre. Sobre de les copes del xampany s'hi colocaren uns papers grocs en els quals hi havía imprés el nostre himne nacional «Els Segadors.» Ademés, al damunt de les copetes del vi hi posaren uns altres papers amb diversos pensaments y inscripcions de carácter patriótic, entre les quals citem com a models les següents: «D'una barretina sen' pot fer un gorro-frigi; mai una boina ni una corona.» «Perqué som, volem.» «Mentres existeixi un bon catalá subsistirá la nostra hermosa parla», etc. No cal dir que la pensada fou molt ben acullida per tots els concorrents.

A les dotze en punt, el senyor Simó Bofarull, president de l'entitat, acompanyat dels demés individus de la Directiva, ocupá la presidencia cantantse, tot seguit, amb acompanyament de piano, «Els Segadors», y donantse a l'ensemps, entusiastes visques a la llibertat de Catalunya.

A l'hora del xampany feren us de la paraula els senyors Grant y Sala, qui llegí un article del «Nuevo Diario» de Badajoz titulat: «Españoles y catalanes», el autor del qual demostra esser un aventatjat deixeble d'aquell célebre y ja difunt don Clodaldo, y quals paragrafs no reproduim per respecte als nostres llegidors.

A continuació parlaren els senyors Mirats, Grau, Francés, Labraña, Riba Mercader, Gelabert, Lloret, Raspall, Manen, y el president de l'«Unió Nacionalista Radical», senyor Simó, tots els quals pronunciaren patriótics parlaments advocant pel triomf dels ideals nacionalistes y remarcant la necessitat de desenrotllar una política eminentment radical, y en sentit obrerista, a fí de que'l proletariat, se convensi de que dintre'l camp catalanista hi pot trobar el medi de donar satisfacció als seus ideals, puig el catalanisme, lluny d'esser un ideal retrógrade com alguns enganyats o ignorants creuen, es altament lliberal y avensat, y si lluitem per la llibertat individual, just es pera que treballem a l'ensemps pera la llibertat de la nacionalitat catalana.

No cal dir que tots els oradors foren molt aplaudits.

EN MAURA SE RETIRA DE LA POLÍTICA

Se disol el partit conservador?

L'expiació

Per damunt de tots els noms espanyols, torna a fulgurar, com una estrella fatídica y enigmática, el de don Antoni Maura. Després d'una crisi anguniosa, y en el primer día de l'any, com si ell podés deturar la marxa del Destí, amb un «fiat» de la seva voluntat de dictador, en el curs normal de les coses, se redressa ferreny, implacable, venjatiu, donant l'adeu a la política, però un adeu que té tota l'apariencia d'una orde pera que les catástrofes espanyoles tant anunciades, sobrevinguin definitivament.

En Maura, retirantse de la política, realitza'l seu darrer acte de soperbia. Sembla dir, com un Lluis XV: «Darrera meu el diluvi.» Y per entre mitg de les ratlles del seu article, ont justificará'l seu acte, escriurá un «nula est redemptio!» que més d'un penjará del trono y del mapa d'Espanya. Perque ell era l'home providencial y l'home-forsa del régim. En Maura regnava sempre y la seva paraula, fins ara, tenía l'eficacia d'una reial orde y els seus gestes, regíen la vida nacional. Tothom tenía el convenciment de que representava la sola forsa seria, orgánica, de la monarquía y ell que ho sabía, volía les prerrogatives d'un Cisneros, perque ell, honorariament, era el regent del regne. Per alguna cosa, la mordacitat madrilenya havía anomenat al seu fill, don Gabriel Maura, el Delfí.

Davant de la ratificació de poders otorgada an en Romanones, feta sense consultes, y per lo tant sense escoltar l'opinió den Maura, aquest s'ha sentit ofés y com un vell príncep feudal, ha volgut posar certes distancies entre'l seu poder y el que, per trobarse més alt, el menyspreua. Sembla com si reproduís en la seva vida la llegenda orgullosa dels Rohan: «Rei, no puc, príncep no vull, Rohan, me quedo.» Dictador no pot, quefe vulgar de partit no vol, y se queda Maura, isolat, prometeic, creient, que solsament deixant d'oferir la seva protecció a la monarquía, trencará aquella historia d'Espanya que en Cánovas va fer continuar.

Es l'expiació... Els cinc fusellats de 1909, se venjen. Al cap de tres anys, quan en Maura volía tornar a seure en aquella mateixa cadira desde la qual dictá la repressió, tots, del rei abaix, han cregut que ni era propicia l'ocasió, ni se li podía otorgar un govern que tothom li denegava. Les forses conservadores de Catalunya, les que aconsellaren y practicaren la delació, com els regionalistes, han cregut ara també que en Maura no podía esser poder. En Cambó, ho cridá ben fort: «Deu seguir el senyor comte de Romanones.» Li quedaven els seus y dintre d'aquests, alguns, bastants, s'oposaven als procediments den Lacierva, als procediments de 1909, que no amagava tornaría a implantar si se repetíen les circumstancies. En Maura, era'l 1909 y contra'l 1909, ha votat tothom, la corona, el Parlament y el poble.

En Maura, se declara vensut. El poble sentirá'l content enorme de veure desapareixer el seu odi; la monarquía també deu sentir la joia de veure esvairse la seva ombra malestruga. Perque en Maura era la tragedia pretérita, però podía esser y ho hauría estat segurament la tragedia futura. En el segle XX, representava l'enllás amb l'historia espanyola del segle XIX, amb barricades, fusellaments, exils y homes de govern convensuts de que governar es aplicar impiament el codi penal en els seus graus máxims.

Y darrera den Maura, diuen que's retiren en Lacierva y en Sánchez Guerra y l'Azcárraga y que ja arriben a 92 les actes que's renunciarán. Agafa tot això un aire de boja impremeditació. De moment un pensa en un cop d'Estat legal, després en una coacció que's vol exercir sobre'l poder reial. Mes pensant que podría sobrevenir una nova crisi, amb consultes y un nou gabinet lliberal amb en Moret, arribem a sospitar si després de la decisió den Maura, els primats del partit no se solidarisin, pera ocasionar la caiguda den Romanones.

Lo important avui es la retirada den Maura. En octubre de 1909 fou Europa la que'l va fer dimitir; en janer de 1913 es Espanya la que'l fa caure. Ni mans principesques, ni mans populars, l'han sostingut. Que ara en la pau familiar, resi al bon Deu que diuen que tot ho perdona, pera que més piadós que'l poble espanyol, tingui pera ell una absolució de les seves culpes que són de sang.

* * *

Impresió a Barcelona

La noticia de la retirada den Maura produí ahir a la nostra ciutat una sensació enorme. Cap al tard fou coneguda, per les pissarres anunciadores d'alguns confrares, agrupantse al seu davant nombrosíssim públic.

No creiem pecar d'apassionats o partidistes dient que la nova no produí més que satisfacció en la majoría dels barcelonins. Barcelona es en sa quasi totalitat lliberal y avensada, y l'opinió d'aquesta part de ciutat era ja manifestada contra el polític mallorquí, que si podía haverse fet amb alguna simpatía a Catalunya, la perdé quan la desatentada repressió de 1909, indigna d'un governant sensat y prudent, no diem ja d'un governant lliberal.

Els altres, els que no són lliberals, havien sentit minvar d'una manera sensible y forta, les passades admiracions pel quefe conservador. L'actitut d'aquest quan les Mancomunitats havía desenganyat an aquells que un día li digueren un xic impremeditadament «el gran amic de Catalunya».

«La Veu» d'aquests dies darrers marcava bé aquest apartament regionalista del partit conservador. Y si aquests elements de la dreta no senten gaire la desgracia maurista, qui la sentirà? No queden més que les dugues dotzenes de conservadors pera plorar la retirada de l'home funest, del polític nefast y perillós. Creiem que no més aquests sentiran amb sinceritat la retirada den Maura.

Pels centres polítics, pels cafès y reunions, la veu pública no demostrava dolor per l'extrema decisió den Maura, sinó tot lo contrari. Fins els que, per haverho llegit per aquí en prempsa interessada, creien en les suposades dots de governant, en el caràcter y en l'energía del quefe conservador, no demostraven cap sentiment, perquè a la fí veien en en Maura un governant atrabiliari, capàs de abrigar sentiments de venjansa contra el poble y de realitzarlos, fins posant en perill lo que ell diu tenir per més sagrat, y sobre tot veien pels seus darrers fets que la seva aproximació a Catalunya era una maniobra política y no un sincer sentiment d'amistat.

* * *

(PER TELEGRAF)

En Maura s'ha retirat de la política.

El quefe conservador ha comunicat la seva decissió per carta an en Dato y al general Azcárraga, com a ex-presidents de les Cambres, participantlos que la renuncia de la seva acta de diputat.

En aquests moments está escrivint un article que publicará «La Epoca» pera explicar la seva retirada y donar compte de lo que ell pensa dir al rei cas de que se l'hagués consultat amb motiu de la presentació de la qüestió de confiansa per en Romanones.

L'impressió a Madrid

La noticia de la retirada del senyor Maura, que comensa a divulganse ara, produeix un efecte inmens, una sensació d'espant dificil d'explicar.

Acudía la gent al Congrés tranquilament, disposada a passar l'estona comentant les incidencies de la solució de la crisis, quan comensá a dirse que'l senyor Maura se retirava de la política.

Poc després han comensat a arribar al Congrés persones d'autoritat en el partit conservador y asseveraren la veracitat de la noticia.

La sensació ha sigut enorme.

Molta gent, inclós personalitats del partit lliberal, s'han dirigit a casa den Maura. Aquest que estava en el seu domicili, permaneixía inassequible a tota altra visita que la dels seus íntims, entre aquests els senyors Sanchez Guerra y La Cierva, que han confirmat que, efectivament, el quefe del partit conservador havía decidit retirarse de la política, enviant la renuncia de l'acta de diputat y explicant en una carta que publicará «La Epoca» els motius que l'han induit an això.

Se disoldrá'l partit conservador?

Al Congrés ha circulat el rumor de que el senyor Maura aniría al Palau d'un moment al altre.

Com si no fos bastant la retirada del senyor Maura, se parla de que també se retiren els senyors La Cierva y Sanchez Guerra, y que igual conducta seguirán varis diputats y senadors, es a dir, que's vol donar majors proporcions al conflicte, arribant a la retirada colectiva del partit, o en quasi totalitat de la vida política.

Aquesta tarde, ha rebut el marqués de Valdeiglesias, propietari y director de «La Epoca», una carta del senyor Maura explicant la seva retirada de la vida pública.

El marqués de Valdeiglesias ha quedat sorprés y sense dirne rés als seus companys s'ha dirigit a la majordomía del Palau, donant compte de la missiva que acabava de rebre del quefe del partit conservador.

D'aquest modo ha tingut noticia'l rei del propósit del senyor Maura.

Se diu que en aquests moments el senyor Maura ha sigut cridat al Palau.

Això no ho hem pogut comprovar encara. Un dels nostres companys s'ha dirigit al Palau, y encara no ha tornat. En assumpte de tanta gravetat no volém aventurar cap detall si no'ns consta la seva autenticitat.

Comensa la desfilada

Escrites les anteriors líníes, arriben al nostre coneixement noticies que semblen confirmar la renuncia de l'acta de diputat pel senyor La Cierva y de les senaduríes vitalicies pels senyors Rodríguez Sampedro, Allende Salazar y Ferrándiz; es a dir, que se tendeix, com hem dit, a la disolució de l'actual partit conservador.

La carta den Maura

La carta que als ex-presidents de les Cambres ha dirigit en Maura, l'ha escrit aquest matí.

Se diu que es molt breu y que en ella consigna que en vista del giro que han pres els aconteixements polítics, se retira a la vida privada y renuncia a l'acta de diputat a Corts.

Sembla que en la carta fa alusions en el sentit de que la cohessió y disciplina del partit conservador es solament aparent.

S'assegura que desitja millor sort al seu successor en la quefatura del partit. Ademés aludeix a la influencia dels republicans en la crisi darrera als disbaixes en l'administració y a la supressió dels consums.

L'impressió en el Congrés

La nova de que en Maura se retirava de la política va produir en el Congrés una immensa sensació.

La majoría dels polítics se va llensar al carrer, ansiosos de saber noves.

Tots els polítics coincideixen en afirmar l'extraordinaria importancia de lo succeit.

Se plantejará una nova crisi?

Se comensa a parlar de que'l comte de Romanones, haurá de plantejar la crisi novament al rei.

Lo que diuen els conservadors

Els conservadors diuen que'l senyor Maura no pot tolerar que se salti sobre d'ell, no escoltantlo al plantejarse la crisi. Defen que lo ocorregut podrá tolerarhó'l senyor Móret, peró que'l senyor Maura no es de la rassa dels que aguanten això.

Don Abilí Calderón, íntim amic del senyor Maura, estaba disgustadíssim.

Varem estar parlant amb el senyor Maura y li preguntém:

—Es cert que's retira vosté de la política?

—Cóm ho sab vosté?

—Per bon conducte.

—Donc será veritat, peró pel mateix conducte que s'ha enterat vosté se confirmará aviat. Rés més puc dirli.

En el domicili del senyor Maura hi ha gran concorrencia.

Bon vent?

En aquest moment ha arribat al Congrés la renuncia de l'acta den Cierva.

Ha dit que hi ha 92 renuncies més, entre elles les de varis senadors vitalics.

Lo que diu en Lerroux

Acabém de parlar amb el senyor Lerroux y ens ha dit lo següent:

L'acte del senyor Maura es d'una soberbia tal que incapacita per complet pera actuar en la vida pública. De ser certs els termes en que's diu està redactada la carta als senyors Dato y Azcárraga, entranya una acusació al rei poc menys que d'un delicte y d'alta traició, tota vegada, que, segons se diu, assegura que en l'ànim del rei pesen l'actitut y desitjos del partit republicà.

Un radical deía que'ls republicans aném perdent amb tot això, perque'l rei se fa popular. Si ara s'organitza una manifestació de simpatía al rei, tot Madrid desfilarà davant el Palau.

En Maura ha visitat al rei?

Se diu que'l senyor Maura ha sortit del Palau y que a casa seva le esperen els ex-ministres conservadors.

No obstant, comunica'l redactor d'aquesta Agencia que fa informació a Palau, que es inexacte que hagi anat el senyor Maura a visitar al rei, y que don Alfons está de passeig amb el príncep de Battenberg per la Casa de Camp y que allí no's té noticia de la visita del senyor Maura.

Afegeix que al conéixer a Palau la noticia de la retirada del senyor Maura causà gran sorpresa an els alts funcionaris palatins.

Els conservadors

Desde aquest matí circulava'l rumor de que'l senyor Maura se retiraría de la política, en vista de la solució que va tenir ahir la crisi.

S'assegurava que'l comte del Moral de Calatrava havía dit, avui en una reunió d'amics que'l senyor Maura escriviría una carta donant compte de sa resolució als primats del partit conservador.

No's donava crèdit al rumor. A mitg día un diputat conservador arribà al saló de conferencies del Congrés, donant la noticia de la retirada del senyor Maura, que causà gran extranyesa.

Va afegir que'l senyor Maura havía diri-

Se necessita un jove coneixedor d'ortografia catalana pera treballar algunes hores de nit. Escriure an aquesta administració, exposant pretensions y antecedents.

QUI TINGUI TOS
que prengui l'antiga y acreditada **pasta pectoral**, balsámica, expectorant, demulcent y calmant de la **Tos**. Antiga preparació del **Dr. Andreu**. Fórmula publicada. Demanis a les farmacies.

A quarta plana, Govern Civil, Notes de Sport, Borsa del Treball, Succesos y Espectacles.

Básculas-Caixes Pibernat pera Cabals Avinyó, 8-10

git ja una carta al general Azcárraga y al senyor Dato, com presidents que foren de les Cambres en la darrera etapa conservadora, notificantloshi dita ressolució.

A les quatre y mitja se deía en el Congrés que'l senyor Maura havía arribat a Palau.

El senyor Gamoneda, oficial major del Congrés, ha enviat al quefe del Govern, segons se diu, la renuncia de les actes que han arribat ja a la Cambra.

Se fan comentaris apassionadíssims sobre lo que ocorreix.

El sobre en que anava la renuncia de l'acta per el senyor La Cierva anava firmat per ell mateix.

Abans de la reunió del Consell

Comensen a arribar ministres a la Presidencia pera celebrar Consell.

Un periodista va parlar amb el comte de Romanones y aquest li va dir que li apenava, però que no li sorprenía la retirada del senyor Maura, perque es notori el seu retraïment en l'última etapa parlamentaria.

Afegí que es sensible per tractarse d'un home de tant valer y que es precís posar medis pera que no persisteixi en la seva actitut. L'elogiá moltíssim.

També digué que coneixía la noticia a les dugues de la tarde pel marqués de Valdeiglesias y que la comunicá seguidament al rei.

Afegí el comte que no considerava moment oportú pera rebatre els arguments empleiats pel senyor Maura en la seva carta respecte de la gestió dels directors de la política lliberal desde 1909.

Els ministres, a l'arribar a la Presidencia pera celebrar Consell, no digueren res. Unicament preguntaren noticies sobre la retirada del senyor Maura. El general Luque no volía creure la noticia.

En aquest moment arriba a la Presidencia'l senyor Moret, acompanyat de don Natali Rivas.

Noves y impressions

Hem parlat amb el senyor Sánchez de Toca, qui ens ha dit que ignorava la noticia de la retirada del senyor Maura, y que no podía formar judici fins que's confirmés oficialment.

Parlant de l'última crisi digué que ja sabía ell que'ls conservadors no podríen tornar al poder.

El general Azcárraga y el senyor Dato, al rebre la carta del senyor Maura, anaren a visitar an aquest separadament pera convéncel de que desistís de la seva resolució y ferli veure la gravetat de la situació.

El senyor Maura els hi digué que l'acte el madurá reflexivament y que no podía canviar de resolució.

Demá tornarán a visitarlo'ls senyors Dato y Azcárraga pera intentar de nou convéncel.

Si no ho logren, passat demá se convocará en el domicili del general Azcárraga una reunió d'exministres conservadors pera tractar de la qüestió plantejada.

S'afirma que ahir hi hagué una reunió secreta d'exministres conservadors amb el senyor Maura en la que tots convingueren en la necessitat de que'l rei consultés als prohoms pera donar solució a la crisi.

Don Alexandre Pidal fou qui en la reunió s'expressá en termes més enérgics.

S'acordá que'l senyor Maura tornés a indicar al rei la necessitat de que hi hagués consultes.

El senyor Pidal fou el portador de la carta.

En vista de que no s'atengué l'indicació, el senyor Maura ha decidit retirarse y ha ocorregut lo d'avui, en compliment dels acords de dita reunió.

Un exministre moretista deia: Si fos un acte del senyor Maura, podría desautoritzarlo'l partit, però com el partit el segueix, l'ocorregut té gravetat enorme.

En el Congrés se diu que es possible que la solució al greu problema plantejat se logri amb la caiguda den Romanones, formantse un nou Govern lliberal presidit pel senyor Moret.

Fet això, els senyors Maura y La Cierva se retirarien de la política y el reste dels conservadors se reorganitzarien pera recullir el poder amb la quefatura del senyor Dato o del senyor González Besada quan fracassi la situació lliberal.

Un republicá deia: La setmana trágica ens governa fa temps y encara estará indefinidament en el poder. D'aquí ve tot lo que ocorreix.

Don Melquíades Alvarez ha declarat en el Congrés que l'ocorregut li sembla una lleugeresa impropia d'un partit serio y governamental.

El rei

A dos quarts de sis retorná'l rei a Palau. Venía de la Casa de Camp, acompanyats del princep Leopold de Battenberg.

Se li acostá'l comte de Maza pera donarli la noticia de la retirada del senyor Maura.

Don Alfons s'impressioná. Cridá a un ajudant y li doná ordes. Se creu que seríen pera cridar al senyor Maura.

La renuncia de les actes

Se dona com a cert que en el Congrés s'han presentat 92 renuncies d'altres tants conservadors, entre'ls quals se hi compten els principals prohoms del partit.

A la sortida del Consell

A les sis ha termenat el Consell de ministres.

Al sortir, ha dit en Romanones que el Consell s'ha preocupat principalment de la retirada den Maura.

Després del Consell, en Romanones se ha dirigit al palau aont ha permanescut una hora, conferenciant amb el rei.

Acabada la conferencia, en Romanones digué als periodistes que'l rei li havía parlat de la determinació den Maura, nova que telefònicament li havía comunicat el marquès de Valdeiglesias, extranyant tal actitut.

La famosa carta den Maura

La carta dirigida per en Maura als senyors Azcàrraga y Dato diu així:

«Vostès que conegueren día per día la meva manera de veure'ls assumptes polítics, no extranyaran la nota adjunta en que's procura concretar allò que jo hauría dit al rei si se m'hagués consultat sobre la passada crisi.

Per conducte de vostès comunico a tot el partit conservador l'impossibilitat en que'm trobo de seguir dirigintlo.

La meva convicció no depen de la voluntat y el respecte amb que m'inclino davant la solució de la crisi, no m'exculparía si m'avingués a colaborar en una política que reputo funesta.

Estic obligat a no destorbar al que m'hagi de reemplassar.

Renuncio avui mateix l'acta de diputat, fent constar la meva gratitut inesborrable a quants m'han honrat amb la seva confiansa. Voldría haver encertat a corrpropondrels.

Al menys, apartantme avui, evito el cas de defraudar aquesta confiansa contra la meva voluntat.

Una altra carta

«La Epoca» publica una altra llarguíssima carta dirigida per en Maura al rei explicant detalladament els motius que l'obliguen a retirarse a la vida privada.

Judicis y impressions

Tots els periódics ministerials censuren durament l'actitut den Maura, dient que posa en un greu conflicte a la corona y que amb el seu darrer acte esborra la seva tradició dinástica.

En Romanones ha dit que confiava que la resolució no sería definitiva, esmentant, a l'efecte, el cas semblant den Silvela.

Creu que'ls conservadors no apassionats no seguirán al quefe.

En Dato y en Besada

Els senyors Dato y Besada no han presentat la renuncia de l'acta, se diu, que perque no coneixíen la determinació den Maura, que, al saberla, han extranyat molt.

Disolució del partit?

Demá's reunirán els ex-ministres conservadors a les tres de la tarde, pera canviar impressions sobre'l gravíssim moment actual.

Se diu que si la renuncia fos oficial s'acordaría la desaparició del partit conservador.

Si la decissió tingués carácter particular se nomenará un nou quefe que fora en Dato.

Sembla que aquesta manera de plantejar la qüestió es com una fórmula que ja per endavant dona'ls que no s'avenen a seguir al quefe en l'obscuritat de la vida privada.

En Maura a l'extranger

Aquesta mateixa nit surt en Maura cap a l'extranger.

Aquesta fugida precipitada no deixa lloc a dubtes respecte tota l'intenció que en Maura dona al seu acte.

Comentaris

El saló de conferencies del Congrés estava avui animadíssim, comentant els polític, en tots els tons, la nova del día.

Els republicans exterioritzaven la seva alegría, considerant un inmens triomf la retirada den Maura.

La major part de lliberals també manifestaven llur satisfacció, encara que lamentant, més o menys sincerament, la greu decisió del polític mallorquí.

Els joves conservadors que's deixaren veure pel saló demostraven un semblant apesarat, mostrantse sumament preocupats.

"A Maura muerto, Maura puesto,,

Interrogat el comte de Romanones per un polític respecte l'acte den Maura digué que es pot repetir, aplicantho al quefe conservador, alló de «a rey muerto, rey puesto». Si en Maura's retira, un altre'l substituirá y tot quedará igual.

L'actitut den Besada

S'afirma que'ls amics den González Besada, no comparteixen l'actitut den Maura. Entenen que si desaparegués el partit conservador se crearía un greu conflicte pera la Corona que ells creuen se deu evitar.

La nova al palau

S'assegura que quan el marqués de Valdeiglesias rebé la carta den Maura y comunicá'l seu text al rei, aquest ordená que's telefonés al quefe conservador, dientli que acudís a qualsevol hora al palau.

En Maura conferencia

Abans de sortir en Maura cap a Torrelodones pera esmorzar amb el seu fill Gabriel, estigué a casa en Dato conferenciant amb aquest senyor dugues hores.

Després visitá al senyor Pidal.

Quan torná de Torrelodones a les cinc de la tarde, el visitáren els senyors Cierva, Sánchez Guerra, Rodríguez Sampedro, Allendesalazar y altres.

A la sortida, aquests senyors confirmaren la determinació den Maura sense emetre'l judici que la mateixa's mereixía.

Un comentari viu

Davant el transparent que ha colocat «La Tribuna» pera comunicar la nova sensacional al públic, un oficial de l'exércit comentava en tons vivíssims la decisió den Maura.

DE POLÍTICA

NOTES Y COMENTARIS

El C. N. R.

Ans d'anit celebrà junta general ordinaria de socis el C .N. R. del carrer de Pelai.

Com tots els anys, fou extraordinari el nombre d'associats que concorregueren a la Junta, que no tenía altre objecte que complir les prescripcions estatutaries de renovació de la meitat de la Junta Directiva y aprovació de comptes.

Aquests, que posaren de manifest l'excelent estat econòmic de la capdal entitat de l'U. F. N. R. a Barcelona, foren aprovats unànimament, com també ho fou l'interessant Memoria de la Secretaría.

Se procedí després a la renovació de la meitat de la Junta, triomfant per la casi totalitat dels vots emesos la següent candidatura:

Don Joaquim Lluhí Rissech, don Santiago Gubern, don Felip Rodés, don Josep Ruiz Casamitjana, don Antoni Soler, don Martí Matons, don Jaume Cruells, don Josep Gausachs, don Santiago Estapé, don Amadeu Tous, don Josep Cuspinera.

La reunió transcorregué amb el major orde y entusiasme.

Dintre d'un mes se celebrarà nova junta general de socis, pera discutir assumptes d'orde interior.

Els companys de Reus

El Foment Republicà Nacionalista de Reus celebrarà junta general ordinaria de socis diumenge vinent, día 5, de cinc a sis de la tarde, pera proveir els càrregs de vispresident, tresorer, un vocal y un secretari.

—La primera conversa íntima celebrada diumenge al Foment Republicà Nacionalista se vegé forsa concorreguda, parlantse llargament sobre la darrera Assamblea de l'U. F. N. R.

Ahir, a la tarde, tingué lloc la segona conversa, en la que's continuà la deliberació sobre'l mateix punt.

La política y el negoci

Confirmant lo que anunciaven alguns confrares deiem ahir que'l senyor Guillem de Boladeres, s'ha donat de baixa del Centre Monàrquic Conservador, del qual n'era president honorari, en vista de que'ls interessos del Banc Espanyol de Crèdit y Obres públiques, per mal nom Banc den Lerroux, li exigeixen totes les seves activitats.

Celebrariem que'l senyor Lerroux seguís la conducta del senyor Boladeres, que'ns sembla parlant sincerament, la més honrada: o la política o el negoci...

Felicitacions de justicia

L'article que publicavem ahir, tret de «La Crónica» de Saragossa, del distingit catedrátic de l'Universitat aragonesa, don Joan Monera y Pujol, reivindicant contra un indigne menyspreu de l'arcalde d'aquella ciutat, els titols gloriosos de nostra llengua nacional, causá excelent impressió en nostra ciutat, especialment entre'ls catalanistes. Com a expressió de gratitut envers el senyor Monera, li foren ahir endressats nombrosos telegrames, dels quals tenim coneixement dels següents:

«Joan Monera. Catedrátic. Saragossa.—Nacionalistes republicans «Peña Riche-Bar», vos feliciten entusiásticament per vostre brillant y just article, defensa llengua catalana y resposta fidel a la incalificable conducta de l'arcalde Saragossa. Amb aragonesos de cor com vos, desitgem fraternisar els catalans. Visca Aragó!»

«Sr. D. Joan Monera. Diari «La Crónica». Saragossa.—Agraím justicia feta Llengua Catalana.—Francés, Julian, Corominas, Coll, Jover, Llobet.»

El Grupu Catalanista «La Davantera» també ha cursat un telegrama de felicitació al senyor Monera.

El Sr. Carner

Ha arribat de Madrid, nostre bon amic, l'ilustre diputat pel Vendrell, don Jaume Carner.

L'arcaldía de Barcelona

Un confrare deia ahir lo següent:

«Se viene hablando hace días de que el alcalde señor Sostres tiene los días contados. El rumor tomó ayer más cuerpo en vista de haber ratificado la Corona los poderes al conde de Romanones, añadiéndose, con muchos visos de fundamento, que el substituto del señor Sostres será un título de reciente creación y gran amigo del conde.»

No creiem nosaltres que tingui cap fonament el rumor que recull el confrare, pel contrari, després d'una conversa que tinguerem ahir amb persona que pot estarne ben informada, creiem fermament que'l senyor Sostres continuarà a l'Arcaldía de Barcelona mentres en Romanones segueixi en el poder.

El senyor Sostres havía mantingut sempre bones relacions amb l'actual president del Consell de ministres, el qual a l'arribar al poder després de la tràgica mort den Canalejas, ratificà la seva plena confiansa an el senyor Sostres a l'oferirli — seguint obligada costum política — el càrreg. Y res ha passat després pera canviar tal situació. Ademés, la persona que vol significar el confrare com a probable successora del senyor Sostres, no s'havía significat mai tant amiga com aquest de l'actual president del Consell.

El Sr. Matons

Un oblid involuntari, però comprensible donada la llarga llista dels que prengueren part en la votació, feu que ahir no consignessim el nom del nostre bon amic el regidor federal nacionalista don Martí Matons, entre'ls que varen emetre'l seu vot a favor de l'abolició de l'impost de consums.

Consti, doncs, que'l senyor Matons, conseqüent amb els ideals que'l portaren al Consistori y amb les manifestacions que feu davant de sos electors de Gracia, va votar contra la vigencia de l'odiat impost.

Sempre hi han "raons,,...

Deia un confrare d'anit en un intencionat entrefilet:

«150,000 «razones» han dado los matuteros de Barcelona para convencer a los lerrouxistas de la conveniencia de que continúe pesando sobre el pueblo, el odioso impuesto de Consumos.»

Realment, davant de tantes «raons», com no s'havien de convèncer els Domènech, Pich, Soriano, Arolas y altres «preclares» inteligencies del lerrouxisme?

Junta general

El Consell Directiu del C. N. R. de Gracia (Llibertat, 2 y 4), convoca als socis a la reunió general ordinaria que en compliment de l'article 17 dels estatuts tindrà lloc el dissabte, día 4 del corrent, a les deu de la nit.

Varies

El president del Círcol Lliberal Monárquic, ha dirigit un telegrama de felicitació al comte de Romanones per haverli ratificat el rei la confiansa. Lo mateix ha fet el senador senyor Forgas, íntim amic del president del Consell.

—En l'exprés de Fransa marxá ahir matí, el conegut diputat tramviari don Francesc Cambó.

També marxá'l diputat valenciá, senyor Azzati.

—Diumenge vinent celebrarà reunió general de socis el C. N. R. de Manresa, pera procedir a la renovació parcial del Consell Directiu y aprovació de comptes.

—La Junta Directiva del Casal Regionalista de Manresa ha quedat constituida en la forma següent:

Don Leonci Soler y March, president; don Antoni Abadal y Portella, vispresident primer; don Agustí Coma, vispresident segon; don Ignasi Suaña y Esteve, secretari; don Valeri Caldas, vissecretari; don Trinitat Torrella y Terme, tresorer-comptador, y vocals don Francisco María Capella, don Francisco Torrella y Martí, don Baldiri Vilalta, don Josep Suñé y don Francisco Baró.

—Aquesta nit celebrarà la seva primera sessió la nova Junta Directiva a l'U. F. N. R. del districte II, en quin hostatge ha de reunirse també avui, la Comissió del partit d'U. F. N. R. en l'esmentat districte.

—En la reunió de delegats que convocada per la Joventut Socialista va tenir lloc ahir se va acordar, en vista de la solució donada a la crisi, que allunya del Poder als conservadors dessistir per ara de la projectada manifestació pública en contra dels funestos Maura y Cierva.

Joventut F. N. R. de Barcelona

La «Joventut F. N. R.» de Barcelona, prega a les Joventuts constituídes per tot Catalunya, que's serveixin remetre a la major brevetat, les seves adresses al C. N. R. del carrer de Pelai, núm. 42, a fi de poder facilitar les tasques de la Comissió de Control de l'organització de Joventuts de Catalunya.—El Secretari, A. Canals Carreño.

L'Escola d'Arts y Oficis del Dte. X

Inauguració

Diumenge darrer a les quatre de la tarde tingué lloc l'inauguració oficial de l'Escola d'Arts y Oficis del districte dezé.

El local es espléndit, alegre y clar, amb grans sales decorades senzillament amb tintes clares, inondades de llum per medi de grans finestrals. S'entra a l'edifici per un gran vestíbol que té a dreta y esquerra la Direcció y Secretaría y ont s'obren ademés les portes de les altres dependencies y sales. Una gran sala ont s'apleguen els deixebles de dibuix lineal y adorno, es capassa pera més de 200 alumnes. Hi ha un salonet pera'l dibuix al natural y colorit. Una pera química y física; una pera mecánica y álgebra, altra pera tintorería, altra pera mecánica, y en el primer pis una ben situada saleta d'ensenyansa de labors artístiques pera senyoretes. Concorren an aquesta darrera, actualment unes 15 alumnes. Una gran terrassa y dúes terrasses laterals son a propósit, y pera tal fi s'habilitarán, pera que els deixebles puguin pintar flors y plantes al natural, que exprofés serán plantades.

La festa de diumenge consistí en un discurs inaugural del regidor senyor Juncal, en nom de l'Ajuntament, lectura d'una memoria pel secretari de l'Escola, senyor Llopart, repartiment de premis als alumnes del darrer curs, lectura d'un treball sobre la bellesa a càrreg de l'alumne senyor Serni, y d'un discurs del director de l'Escola, senyor M. Clavé Bofill.

A la festa assistí tota la Junta Directiva del Foment Martinenc, amb la banda de la societat, la Banda Municipal y una gran gentada.

El claustre de professors de l'Escola se composa actualment dels senyors:

Director, don Miquel Clavé Bofill; secretari, don Joan Llopart Tresserras; professors, don Miquel Clavé Bofill: Enginyer industrial; don Eduard Goetz Maurer: Enginyer industrial; don Alfons García Font: Enginyer industrial; don Joan Llopart Tresserras: Artista-pintor; don Juli Nogués Caiz: Enginyer industrial; donya Agna Pons de Pallarés: Professora de labors decoratives; ajudant, don Antoni Ribas Parés: Enginyer industrial.

Durant uns dies en l'Escola hi haurá exposats els treballs dels alumnes. Com que l'exposició mereix capítol a part, el nostre company, Lullius, ne parlará diumenge en la secció de «Noves d'Art».

La nostra més entusiasta enhorabona pera mestres y deixebles, que a la fi tindrán un local ont treballarán y estudiarán amb satisfacció.

Cròniques científiques

La Crioterapia

Cada vegada que'ls savis han descobert algun nou element químic, qualque novella forsa física, sigui que Curie hagi extret el radium de la terra, sigui que Roentgen descobrís els raigs X, sigui que Finsen hagués obtingut els raigs ultra violeta, desseguida els metges s'han apoderat d'aquelles conquestes científiques pera intentar amb elles fer l'aplicació a la cura dels malalts.

L'empleu de les altes temperatures, de l'aire sobrecalentat a 200 o 300 graus, es avui cosa corrent en terapèutica. Es, ara, l'empleu de les baixes temperatures lo que preconitza pera curar certes afeccions, el professor Bordas.

En una nota presentada a l'Academia de Ciencies de París pel professor d'Arsonval, el doctor Bordas recorda que l'empleu de l'àcid carbònic gelat en la crioterapia local, ha donat falaguers resultats, principalment en el tractament de les llupies, dels epiteliomes, del nevus (desitg), etc.

Però la blancor de la neu carbònica no es pas garantía de la seva puresa. M. Bordas ha evaporat un tros d'àcid carbònic sòlid en un globu contenint aigua destilada y estirilitzada. Ha constatat la presencia de residus orgànics, òxid de ferro, materies grasses, bacteries, de brosses de totes classes.

Pera evitar els perills que podrien resultar d'una aplicació directa en una llaga d'un tros d'aquest àcid carbònic, el professor Bordas ha imaginat servirse no pas de l'àcid carbònic, sinó d'una barreja refrigerant d'alcool o d'acetona carbònica tancada en un tubu de plata de 15 milímetres de diàmetre, envoltat amb doble envoltori de vidre d'Arsonval.

Amb l'ajuda d'aquest dispositiu, el cirurgià podrà fer variar la temperatura de la barreja de 0 graus a 80 graus sota zero, cosa impossible d'obtenir actualment. Se podrà utilitzar tota la gamma de temperatures, fàcils de determinar amb exactitut, anant del punt d'evaporació de l'àcid carbònic sòlid fins al punt d'ebullició de l'hidrògen, per exemple.

Amb això la Medecina compta amb un factor nou y una paraula nova: Crioterapia, que vol dir curació pel fred.

De Terrassa

L'estació del tramvía

Temps ha que aquesta ciutat desitjava la construcció del tramvía eléctric que d'una manera rápida y directa li permetés comunicarse amb Barcelona. Moltes temptatives y promeses s'havien fet, peró sempre resultaven estérils y incompletes, més quan ja semblava que la cosa havía d'abandonarse definitivament, s'empren de nou l'idea de construirlo, se fan les gestions necessaries, s'aprova la concessió, y avui ja son una realitat les obres encaminades a enllassar Barcelona amb l'industrial ciutat terrassenca per medi d'una nova vía de comunicació; fa ja bastant temps, que la companyia «Carandienne», concessionaria de dit tramvía, va comensar amb inusitada activitat la construcció del túnel a la montanya de Vallvidrera, lloc per ont aquell té d'atravessar.

Per les comoditats y indiscutibles ventatges que'l nou servei reportará, es unánim en tot Terrassa la viva simpatía y general aplaudiment amb que es considerada l'instalació de tant important millora; mes, com sempre, repetintse'l fenómen ja tan consabut, sorgeix altra volta aquesta desastrosa acció del caciquisme, en aquests moments simbolisada per uns quants senyors que, amparats y protegits pels capitostos del mateix, se llensen desde les planes d'un periódic que porta escrita a la capsalera la paraula «Democracia», a una lluita clara y manifesta en defensa dels particulars interessos de llurs protectors, en contra dels generals de la ciutat que honradament defensen amb un criteri noble y sá la majoría dels regidors de les esquerres y la quasi totalitat dels ciutadans.

Els motius causants d'aquesta nova topada, han sigut originats per l'elecció del lloc ont ha d'instalarse la nova estació; el projecte de construcció de la mateixa ha servit pera fer ostentació de la dualitat de criteris que sobre'l particular regna: els uns, partidaris de que l'edifici s'aixequi en uns solars que l'Ajuntament posseeix a la Rambla d'Egara; els altres, els eterns pressumptes acaparadors de l'amor a la ciutat, opinen que pera'l major desenrotllo de Terrassa, precisa construirlo en el barranc anomenat «Sot del Pi».

Y es curiós veure la llista d'arguments y raons que treuen a relluir aquests darrers pera defensar el seu punt de vista. Nosaltres que hem tingut ocasió de veure'ls dos llocs, ont segons els respectius partidaris voldrien que hi fos edificada l'estació, hem pogut fernos perfecte cárreg del poc fonament que tenen els motius dels que defénsen el lloc del «Sot del Pi». De desde les planes de «El Heraldo de Tarrasa», llensen com a crit d'alerta y exposen a l'opinió, els sens nombre de perills que pera la vida dels ciutadans enclou l'idea de construcció a la Rambla d'Egara, per tenir que atravessar el tramvía algun dels carrers d'aquell extrem de la ciutat. Pueril es l'argument; tota aquesta gent que opina així, suposem que haurán visitat a Barcelona, y sabrán que'l mateix tramvía que ha d'anar a Terrassa es el que ja de molt temps va a Vallvidrera passant per tot el carrer de Balmes amb una velocitat bon xic més accelerada que la dels demés tramvies interurbans, malgrat lo qual, els accidents a que dona lloc, no solsament son en nombre sumament inferior als que ocasionen els demés tramvies, sinó que's consideren ben excepcionals; y tothom estará conforme en que ni tan sols es possible una comparació entre'l crescut tránzit que en el carrer de Balmes existeix, amb el que considerablement reduit hi ha per aquells barris de Terrassa. Ademés, no son partidaris de construir l'estació en el «Sot del Pi», pera que n'esdevingui un aument en l'edificació de cases y urbanisació d'aquell indret de la ciutat, segons ells mateixos manifesten? (y aquest es l'argument que esgrimeixen més). Doncs d'ésser així, una volta obtinguda la finalitat que diuen perseguir amb l'instalació de l'estació en aquell lloc, ens trobarem que un cop edificat y urbanisat aquell barri, existirá'l mateix perill pera la vida dels ciutadans, a no ésser que vulguin fer passar el tramvía per baix del barranc, en qual cas se necessitarien ascensors o llargues escales pera pujar a dalt als viatgers y unes monumentals grúes pera les mercaderies, com molt bé ja's va dir. Després de tot, no hi ha dubte que a la companyia li resulta molt més económic escullir la Rambla d'Egara. Nosaltres no hi creiem pas gaire en l'aument d'edificació a l'altra banda del pont del Passeig com a consequencia d'aixecarse l'estació en el «Sot del Pi»; ja l'idea aquesta va fracassar quan tothom creia que Terrassa s'aixamplaría per aquell barri al construirshi l'Escola d'Industries. Y fins acceptant això; es qué no representa rés pera l'embelliment de la Rambla d'Egara, construir l'estació en uns terrenys formats per solars del municipi que no'n faría mai rés y ara tindria l'ocasió de una bona venda, y per parets de patis y darreres de cases que enlletgeixen la Rambla y de les que no hi hauría manera possible de construirhi fatxades que embellissin el passeig de la nova ciutat?

Mes tothom que coneix la qüestió a fons, sab que es inútil parlar d'estética ciutadana an aquests senyors, y de férloshi veure lo beneficiats que en sortirien els interessos de l'Ajuntament, quan precisament no van més que a la descarada defensa dels particulars negocis dels patrocinadors de tan desencertada idea. En resum pot dirse que tots els seus esforsos van encaminats a desferse de les seves respectives propietats, grans o petites, davant la perspectiva d'un excelent negoci que'ls produiría la venda de les mateixes en semblants condicions. Qué sels en dona an ells de que la ciutat perdés l'ocasió de vendre uns terrenys municipals, edificantlos, y contribuint a l'ornamentació de la Rambla, si primer son ells que'l municipi? Qué'ls importa que l'Ajuntament perdi diners amb la nova plassa mercat, que indubtablement quedaría beneficiada fent l'estació a la vora permetent una major afluencia de tráfec, si la ciutat pera ells es el propi y particular interés?

El que hagi fet un estudi imparcial y seré de la qüestió, sabrá ja a que atendres, y desseguida podrá entreveure que en aquesta topada d'opinions no's ventilen rés més que interessos; els uns, aquests «desinteressats» ciutadans benfactors que aprofiten les planes del llampant periódic «democrátic», en lo que hi tenen un perfecte dret, puig ningú ignora quins el varen fer sortir y quins el sostingueren durant la darrera vaga, aquests que gallardejant constantment d'ésser els més esforsats y entusiastes defensors del benestar y prosperitat de Terrassa, no saben servar els més petits escrúpols que els impideixi fer ostentació descarada d'una franca defensa dels seus propis interessos avantposantlos als de la ciutat que ells diuen estimar; els altres, més humils, menys cridaires, peró absolutament sincers, vetllant amb altesa de mires y sana honradesa pels cabals públics, saben bregar pels nobles interessos de la ciutat, corresponent així a la confiansa que en ells hi ha dipositat el poble.

Una excepció hem de fer: hi ha hagut en aquest assumpte, un element que malgrat fets anteriors, y que tothom recorda, malgrat la seva anterior conducta pública que l'ha colocat en una situació diametralment oposada a la nostra, ha sapigut en aquests moments, decantarse cap al bon sentit; el banquer Marcet, amb tot y l'infranquejable abim que d'ell ens separa, ha sapigut coincidir amb els que abans que tot hi posen el seu amor y abnegació per la ciutat, menyspreuant les enemistats que semblant actitut li pot ocasionar y despreciant lo que's diu per «El Heraldo» de que persegueix un aument en el lloguer d'unes cases que a vora la Rambla posseeix. Pera desfer aquesta acusació bastí dir que per ben poca cosa, per un migradíssim interés anyal que no necessita, no's concibeix que's presti a trencar les relacions amb els elements amb qui hi té de guardar millors amistats. Més noble fora dir que li fa adoptar aquesta actitut el seu amor a Terrassa.

Exposició "Arts y Lletres a la ciutat de Valls

El 22 del mes passat a dos quarts de dotze del matí tingué lloc la inauguració de l'Exposició Arts y Lletres.

Selecta concorrencia ocupà la platea del teatre Apolo, pera escoltar la veu autoritzada dels que havíen de predicar la bona nova. Valls se redressava, deixant per un moment les lluites de la política rural, pera brindar la seva admiració a les obres dels nostres artistes.

L'acte inaugural fou presidit per les autoritats locals. Després de llegit un molt interessant treball den César Martinell, d'«Art y Lletres», sobre quelcom d'historia d'aquest agrupament, en Rafel Benet y Vancells, llegí la seva conferencia sobre'l tema «Especulacions metafísiques relacionades amb l'estètica». Parlà de les lleis estatístiques de lo Bell y de cóm aquestes havíen d'esser assimilades per l'artista. Feu un cant a l'Aprenent, a Benvenutto Cellini, a Bernard Palliny y acabà blasmant dels «trascendentalismes». Fou molt aplaudit.

El senyor Arcalde donà les gracies al conferenciant en nom del poble y als organitzadors y als assistents. Seguidament poguerem admirar les molt belles obres que s'exibíen en el vestíbul del mateix teatre, entre les quals hi ha un parell de dibuixos den Galí un den Goitia, una pintura den Mirambell molt ben estilitzada, varies de Mossen Garriga (Josep) entre les quals s'hi destaca una nota molt bonica. Un quadre den Togores, altres den Mollol, Vilàs (Carles), Benet, Termens, Mercader, Oller y d'altres. Y també un gran projecte arquitectural.

Felicitém als organitzadors de tan bella festa y exposició, y fem vots per l'èxit de la mateixa y de les demés que té projectades la simpàtica entitat «Art y Lletres».—V.

El miting dels ferroviaris

Abans d'ahir a la Casa del Poble se celebrá l'anunciat miting de protesta contra'ls atropells de que, segons els ferroviaris, son víctimes aquests, per les Companyies de M. S. A. y Nord, y lograr l'adhesió de les societats obreres de Barcelona.

Presidí'l company Armengot, y assistí a l'acte com delegat del governador el senyor Canals.

Una gran gentada omplía a vessar el teatre de la Casa del Poble.

El company secretari, senyor Polo, llegeix el manifest-convocatoria dirigit al públic y després les adhesions rebudes.

Son nombroses, haventhi totes les societats de Sabadell y gran nombre de Barcelona y bon nombre de seccions ferroviaries.

El president Armengot, recomana a tots els presents que tinguin respecte a tot lo que's digui.

Parla en primer lloc el company Serni pels ferroviaris del Nord. Cita'l cas de dos guardes barreres, que en represalies d'haver secundat la vaga, els han traslladat a les brigades. Altres casos com aquests han sigut duts a cap, essent inútil lo que s'ha fet pera que aquestes venjanses acabin.

En canvi aquestes tan alabades millores de que tant se parla, resulten una insignificancia, ja que'ls jornals son miserables fins després de treballar 20 anys.

Diu que'ls aumens de jornal han sigut solsament pera'ls empleats de categoría y pera'ls que han sigut traidors. Recomana unió entre ferroviaris y demana l'ajuda a la classe treballadora, ja que es de justicia'l plet carrilaire.

Navazo, de la Companyia de M. S. A., fa present que'ls ferroviaris no volen la lluita per la lluita, sinó que vol treballar pera en aquest cas se'ns ha fet objecte de venjansa y de burla.

La venjansa s'exten y bona prova en son el trasllat del president de la Secció Catalana y el despido del company Polo.

L'Unió Ferroviaria no mereix amparo y apoi dels incumplidors, peró s'ha de posar al costat dels atropellats. Nosaltres protestem de l'engany y de lo que amb nosaltres s'está fent.

Guerrero, del Nord, senyala alguns dels extrems en que han sigut atropellats els ferroviaris, lo qual s'ha continuat, amb tot y els pregs que s'han fet als alts empleats, per medi de comissions, de que aquests atropells tinguessin fi.

El personal de víes y obres que jornals tan petits de 10 rals guanya, cap millora han obtingut, y en canvi no fan lo que hauríen de fer pera redimirse.

No hem d'esperar rés dels que desde una tribuna prometen molt als obrers, es de la nostra forsa que hem de refiarnos, dels nostres punys si convé.

Martí de la Societat de Mossos de Cordó, diu que no va creure mai amb la paraula d'honor donada pels governants y de la de cavaller que donaren els representants de algunes corporacions.

Malgrat lo que la vaga sigué legal y pacífica, els treballadors sigueren burlats, lo qual demostra que'ls treballadors no han de fiarse de ningú.

Alonso, del Nord, insisteix sobre lo ja dit pels anteriors, y protesta de que les Companyies prenguin mides tan absolutes contra'ls treballadors ferroviaris.

Diu que si es necessari, els ferroviaris han de tornar a la vaga, sigui aquesta com sigui.

En aquests moments en la galería penjen un cartell que diu Visca la Vaga! Grans aplaudiments. Crits de Visca la vaga!

Doménech, de M. S. A., insisteix també sobre lo que han dit els anteriors.

Donarem per acabada la vaga al crit de victoria y desde allavors s'ens ha castigat y burlat, interpretant la nostra serenitat y la legalitat que hem observat que la nostra actitut era cobardía.

Avui, el nostre plet ja no es qüestió de pessetes, sinó qüestió de dignitat humana. La solució que s'ha donat a la vaga ha sigut una ensenyansa pera tots els proletaris, puig la cordura y la legalitat s'ha demostrat que no son més que pretextes pera destorbar la marxa ascendent del treballador.

La lluita que s'atansa será diferenta de la passada en forma, en organització y en procediments.

Bernabeu, del Nord, afirma que are s'está molt pitjor que abans de la vaga. Jo puc dirvos que després de 17 anys de prestar serveis cobro 17 durus mesuals, per lo qual ja compendreu que en una capital com Barcelona, no n'hi ha més que per viure morint de miseria. Amb la combinació que s'ha fet amb els «aumentss» de sous, jo, resulta que perdo encara 7 rals cada mes.

Si tornem a la lluita hem de tornarhi com... no cal que us digui rés més.

Polo, diu que les represalies y les iniquitats de les Companyies han unit a tots pera donar la batalla, quan sigui necessari.

Tots recordareu la causa que dugué la darrera vaga, en la qual se demanaren ab-

lores que ni tan sols foren contestades ni menys ateses. Al veure'l vol que prenía'l conflicte, els representants de les classes industrials y comercials de Barcelona intervingueren com a mediadors y se feu un pacte que ha sigut incomplert.

De haver seguit els consells de la Comissió de Vaga no tindriem motiu pera estar aquí protestant, puig no hauriem sigut enganyats, ja que de les promeses fetes quasi bé cap s'en ha complert.

Diu que a l'anar a demanar al senyor Cardenal quines havien sigut les causes del seu despido, aquest que sabía que amb mí no podía fingir, li digué que no convenía a la Companyia per les seves idees extrémes. Seguidament, jo no sé per quins medis, se feu que an a mí s'hem preguessin unes comissions que eren lo que an a mí me permetien viure y sostenir a la meva esposa. Això, com podeu veure, es el pacte de la fam.

Davant de tot lo que succeeix, hem de dir al Govern que si no's posa remei a tot, anirem a la vaga general de ferroviaris a tot Espanya. Tenim l'adhesió de tots els ferroviaris y hem de lluitar amb més entusiasme si cab.

Més de 50 individus de M. S. A. y altres tants del Nord, han sigut com jo víctimes de perseguiments. De l'acte d'avui no'n sortirá la vaga; aquesta vindrá quan sigui convenient, a fi de que novament el brassal roig no sigui causa d'obstacles.

Parlen seguidament els representants de les societats obreres Blasco, pels Sombrerers; Camprubí, pels Constructors mecánics; Serra, dels Estampadors y Aprestadors, el qual demana a les societats que no concorren a l'acte, que en altre fassin acte de presencia; Martí, de l'Art Fabril «La Constancia»; Sánchez, dels Sabaters; Climent, dels Teixidors Metállics; Soler, en nom de les societats obreres de Sabadell; Casellas, dels Constructors Mecánics; Corominas, dels Cotxers; Muñoz, de l'Ateneu Sindicalista.

Resumeix el president, company Armengot y després el secretari, Polo, llegeix les conclusions que son aprovades per aclamació y ens mitg de crits de Visca l'Unió Ferroviaria! y Visca la vaga!

Son tres quarts d'una.

Conclusions

Primera. Elevar al Govern la més enérgica protesta per sa conducta parcial, davant el conflicte ferroviari.

Segona. La Secció Catalana protestará davant el Director de la Companyia, dels atropells y represalies que comet aquella contra el personal. La Secció Barcelona Nord, se dirigirá al Comité del seu Sindicat pera que fassi lo mateix davant la Companyia del Nord.

Tercera. Protestar així mateix de la forma en que s'han repartit els aumentos de sou del pressupost, pera'l personal de ambdúes Companyies.

Quarta. Seguir una enérgica campanya pera que siguin respectats els drets de tots els ferroviaris.

Quinta. Enviar una circular comunicant les conclusions a tots els comités.

INFORMACIO DE BARCELONA

OBITUARI. — Ahir fou portat a la seva darrera estada el senyor don Pau de Puerto y Arreny, soci gerent fundador dels grans magatzems «El Siglo».

L'enterro fou una gran prova del dol que la mort de tant respectable senyor ha causat a Barcelona. Una gran concorrencia formava la comitiva, composta de tota la dependencia d'aquella gran casa comercial y de personalitats tant rellevants en la nostra ciutat, com les seguents:

Eulate Collaso, Marsans, general Batanero, Esquerdo (P.), comte de Fígols, Peris Mencheta, Granados, Puig y Valls, Calvet, Bertrán (E.), Godó R.), Rahola (F.), Sánchez Diezma, Taltabull, Batlló, Carreras López Lloret (A.), Genové, Genové Andreu, Wertheim, Arquet (A. y F. de, Milà y Camps (F. M.ª), López Bodría, Monegal (R. y T.), Garriga (L.), Conde (A.), Mata F. y A. Lorza, Gimeno, A. Soler, Burés L. Ferrer, Sala, Bassedas, Soldevila, Almagro, Basas, Torras, Betlla, Zaragoza, Lobo, Belannzarán, M. Herrero, Bofill, Clavell, Piña, J. Peris, Ulacia, Urrutia, Azcàrate, Cubas, Ibàñez y molts altres.

Presidíen el dol don Dionís, don Eduard y don Alfred Conde, nebots del difunt, don Leocadi Olabarría, nebot polític y un frare caputxí.

Descansi en pau el senyor de Puerto, home de grans condicions d'iniciativa y de comers y perfecte cavaller, y rebi la seva familia el nostre més sentit condol.

—Saló Automóbil: baix el patronat de S. M. el rei Alfons XIII, 8 mars a 6 abril 1913. Secretaría Turó Park.

Dilluns, diada de Reis, a la tarde, se fará en el Palau de la Música Catalana una sessió sobre Gimnàstica Rítmica, métode Jacques Dalcroze.

El mestre Joan Llongueras explicará «La Gimnàstica Rítmica, sa significació pedagógica y artística en el nostre temps». Els nens y nenes, alumnes de l'Escola Choral de Terrassa, tenen al seu cárreg les demostracions práctiques y exercicis rítmics que constitueixen un espectacle interessantíssim no tan sols per l'encisadora y ingenua plasticitat de les evolucions infantils, si que també per la trascendental educació rítmica que en elles se revela.

Vaixelles y crestalleries

FAYANS CATALA, CORTS, 615.

En el saló de festes del C. N. R. de Gracia tingué lloc el dimars a la nit un lluit ball de fi d'any, resultant una magnífica festa per l'alegría que regná en ella y lo distingit de la concorrencia que omplía el saló de festes.

Fou nomenada reina de la festa la senyoreta Palmira Morgades, la qual passá a ocupar un sitial de preferencia acompanyada de les senyoretes Antonia Fábregas y Montserrat Bosch.

La festa acabá molt entrada la matinada amb la satisfacció de tothom.

Relació dels objectes trobats en els cotxes de «Els Tramvies de Barcelona, Societat Anónima, Companyía General de Tramvies y Els Tramvies de Barcelona a Sant Andreu y extensions», durant el mes de desembre darrer, els quals són a l'oficina corresponent a disposició de les persones que acreditin tenir dret sobre d'ells:

18 paraigües, 8 bufandes, 8 moneders, sis bastons, quatre llibres, quatre quantitats en metàlic, dos parells de lentes, dos mocadors, dos imperdibles, dos parells de guants, dugues gorres dos anells, dos dijes, dugues mantellines, un asperó, una manta, una gambrera, una clau, una cadena, una nina, un xal pera senyora, un soldador, uns rosaris, una medalla, una americana, un encenedor, una nuva, uns calsotets, unes estisores, una mantilla, un agulló, una ploma de butxaca, una pulsera, un paquet amb roba, una capsa amb rodets de fil, una capsa amb plaques fotogràfiques, una capsa amb clixés.

—Novetats en objectes pera regals Casa Sangrá; Rambla Estudis, 10.

Ha quedat definitivament fixada la data del concert que a benefici del monument a mossen Jacinto Verdaguer donará l'eminent artista lírica María Barrientos. Aquest se fará el propvinent dijous, día 9 del corrent, al vespre, en el Palau de la Música Catalana.

La comissió erectora del monument, després d'obtenir el concurs d'aquella insigne artista, ha solicitat y obtingut el de l'Orfeó Catalá y de l'Orquestra Simfónica de Barcelona, així com el dels mestres Millet y Lamote.

Dintre pocs dies se publicará el programa d'aquest aconteixement artístic, en el que hi figuren obres de Mozart, Handel, Martini, Gluck, Haydn y autors catalans.

Informació telegràfica

Madrid 1, de 10 matí a 9 nit

«La Gaceta»

La «Gaceta» publica:

Decret de Foment promulgant la lley per la que's considerien inclosos en el plan vigent de carreteres tots aquells trossos les obres dels quals se hagin comensat pel sistema d'administració, en cumpliment de la llei de 29 de juny de 1911, y per no pertányer a la relació dels 7,000 kilómetres a que aquella se refereix, hagin sigut sospeses o parlitzades.

Altre disposant que'ls ferrocarrils de interés general que per diverses causes no hagin pogut ser constituits fins al present amb arreglo a lo establert en la llei de 23 novembre de 1877, se considerin inclosos en el plan complementari que s'indica.

R. D. compensant el descompte que sofreixen les assignacions que no excedeixin de 1.000 pessetes dels rectors y coadjutors.

Altre disposant que'l nomenament de delegats pera la venda de cerilles y tota classe de cerilles en les provincies del Regne, se fassi pel ministeri d'Hisenda a proposta de la direcció general del monopoli.

Altre dictant disposicions pera'l cumpliment de la llei de 24 del present mes, qué modifica la de 20 de mars de 1906 referent al pago en or dels drets de les mercaderíes que s'importin o exportin.

Altre disposant se comuniquin al director general de Duanes les providencies que sé indiquen respecte a modificacions d'alguns dels impostos que formen part dels recursos ordinaris del pressupost d'ingressos pera 1913.

Altre disposant que per l'any 1913 se fixi en el 3 per 1.000 de la fiansa constituida la cantitat que per dret de registre deuen abonar les companyíes generals de segurs mútus inscrites en aquest ministeri.

Viatje

El senyor García Prieto empendrá'l seu viatje a Alemanya el mes de febrer.

El partit Nacional

S'ha reunit la Junta organitzadora del partit Nacional, donantse compte de les adhesions rebudes.

El senyor Jalcó va llegir un manifest dirigit al país senyalant les orientacions y bases del partit que's donará immediatament a la publicitat.

Se va acordar realitzar una activa propaganda per totes les provincies que comensará per una junta magna a Madrid.

Els carrilaires

Valencia. — Aquesta matinada, amb un plé a vessar, s'ha celebrat el míting organitzat pels ferroviaris de la Companyía Central d'Aragó, pera protestar d'haver sigut despedit el personal que's va significar en la directiva de la societat.

Sembla que s'arregla l'assumpte existeix la tendencia d'anar a la vaga en les línies de la regió.

Vaixell estrellat

Ceuta. — A un llegut dinamarqués que va arribar amb carregament de carbó se li varen rompre les amarres a causa del temporal, estrellantse contra les roques.

La companyía de mar va salvar a la tripulació que estava a punt de morir.

Vaga en porta

Ferrol. — Amb motiu d'haverse sobresseit la causa instruida a quatre obrers de la zona industrial de l'arsenal, els obrers diuen que, en el cas de que l'empresa no'ls admeti novament al treball, plantejarán la vaga que suposa un greu conflicte.

Se creu que l'empresa'ls admetrá de nou.

Retorn

Ceuta. — Han tornat de Tetuán els doctors Ramón y Cajal y Lacret, els quals han visitat al bajá y als principals moros notables.

De l'abjuració den Pèrez Solís

Valladolid. — En Remigi Cabello, quefe dels socialistes de la provincia, publica una carta en un periódic respecte a l'actitut en que cert periódic coloca al socialista Oscar Pérez Solpis.

Respecte de l'abjuració de les idees socialistes d'aquest, diu en Cabello que invocant sentiments de pietat deu suspendres tot judici en tan delicada qüestió fins que'l malalt recobri la salut y se trobi en la plenitut de les seves facultats.

Diverses noves

Melilla. — Ha cessat en el manament el capitanía general.

general Aldave per la supressió d'aquesta

Ha quedat manant la comendancia el general Jordana.

També han cessat els generals Ramos, Sanz Pardo, Cabellos Urzaiz, Palomo y Gutiérrez.

El general Aldave ha publicat una orde de despedida carinyosa a l'exércit y a la població civil.

S'ha fet cárrec de la comandancia de artillería el coronel Agudo; de la de sanitat el coronel Moreno, y de la de auditoria el senyor Caballejo.

De l'Intendencia s'ha encarregat el senyor Aizpuru.

L'Espanya de la monarquía

Gijón. — Durant l'any 1912 han emigrat per aquest port en 51 trasatlántics 6,373 emigrants d'abdós sexes.

N'hi ha 6,099 d'asturians.

Els restants pertanyien a varies provincies castellanes.

Ademés embarcaren 2,000 passatgers de cambra.

Els punts de destí foren l'Argentina, Uruguay, Cuba y Méxic.

La nova situació lliberal

Romanones president

El monarquisme den Lerroux

Els conservadors recordaven que'l senyor Lerroux va anunciar l'indult dels reus de Cullera, y va encertar, y que ara ha dit en son periódic de Barcelona que'l senyor Maura no pot tornar a governar, y entorn d'aquest record formulaven judicis, potser una mica irrespectusos, parlant de si la regia prerrogativa havía passat a mans de l'emperador del Paralel, de la entrega als revolucionaris, etc.

La prempsa y la situació política

«La Epoca» diu que ha produit molta sorpresa el que no s'hagi cregut necessari celebrar consultes.

N'hi hagué pel novembre, quan l'assassinat den Canalejas, en moments en que, pendent l'aprovació dels pressupostos y el tractat amb Fransa, ni la regia prerrogativa tenía la llibertat necessaria ni era possible que en tals circumstancies aconsellés ningú al monarca un canvi de política, per justificat que's cregués; n'hi hagué allavors quan quasi no tenía objecte, y no n'hi ha hagut ara quan les circumstancies havien variat.

Quin motiu ha tingut el senyor comte de Romanones, pera aconsellar al monarca, baix la seva responsabilitat, que no escoltés l'opinió dels homes polítics an els qui es costum escoltar en tals casos?

Es que ha volgut eludir el perill de que en la cambra regia se posés de manifest la veritable situació del partit lliberal?

Es que no ha cregut necessari que s'escoltessin l'opinió de l'home digne que acapdilla l'oposició a S. M.?

Sobre això res ha dit el senyor comte de Romanones, y com res sabem res devem manifestar per avui, una vegada consignada la profonda extranyesa que la omissió d'aquest requisit ha produit a totes parts.

La casa del senyor Maura s'ha vist aquesta tarde somament concorreguda; moltes persones han acudit a reiterar el testimoni de sa entusiasta adhesió a l'home ilustre que per dugues vegades ha sellat amb la seva sang el seu amor a la monarquía.

«El Correo Español» diu que lo més sobressurtint en la crisi, es que hagi prevalescut el criteri de no disoldre les Corts.

També nota que deu recullirse'l que no s'hagi apelat a les rutinaries consultes del tot innecessaries, com hem vingut sostenint en aquestes columnes y en el Congrés el senyor Urzáiz.

Tot lo demés de la crisi es relativament secundari, perque'l Govern continúa poc més o menys com estava constituit y pot dirse que es continuació de l'anterior.

«España Nueva» afirma que la solució de la crisi, representa el triomf de la Conjunció Republicana Socialista.

«La Tribuna» diu que en Montero Ríos y en Moret, davant del perill de l'entrada den Maura han preferit perdre la seva investidura de candidats a la quefatura del partit.

D'altre aspecte de la qüestió — diu — tenim format un judici, peró hem de guardar respecte a elevades persones y no podém exposarlo a l'opinió.

Sols hi ha una cosa que deu concretarse, y es que Espanya entera's postra davant de la picardía, l'habilitat y la fortuna del comte de Romanones.

Ja's diu en llatí, pera major claretat, alló de «audaces fortuna juvat».

En Romanones s'ha calsat la presidencia del Consell, perque l'ha guanyada, y quelcóm més, amb la quefatura del partit, perque li han concedida en Moret y en Montero Ríos.

«El Diario Universal» comensa així l'article que deduia a comentar l'actualitat política:

«Després de rebre de la Corona la plena y absoluta confirmació de poders, el comte de Romanones ha trobat manera de demostrar l'unitat perfecta, la cohesió absoluta del partit lliberal y la plena autoritat amb que, al formar Gabinet, porta la representació de tots.

La conducta del comte de Romanones tan clara y sincerament democrática y lliberal sempre, y més encara si pot ser desde que s'ha elevat a la presidencia, s'ha repetit en la reunió d'avui, després de la qual ningú, so pena de fer pacte amb l'error, podrá dubtar de l'unitat del partit lliberal y de la autoritat amb que en Romanones el representa en la presidencia del Consell.»

L'«Heraldo», diu, en resum, que en Romanones ha acabat de justificar que es un hereu den Sagasta de que resolt les crisi amb molta més rapidesa.

«El Mundo», parla així de la crisi:

«Era precís ser ceg pera no veure que en tals condicions un partit unit y homogeni sobre'l qual no s'ha mostrat en el Parlament la lluita propia y exclusiva pera'l poder, no podía ser llensat de la governació de l'Estat sense comprométre greument el sistema polític que'ns regeix.

El comte de Romanones, al recabar pera sí la responsabilitat del poder en els moments actuals presta un senyalat servei a les institucions y al partit lliberal, a les primeres perque d'aquesta manera afiansa'l lliure funcionament de la prerrogativa reial, conservant el partit com instrument de govern, y a l'agrupació lliberal perque baix la seva má enérgica aquell podrá reorganitzarse y referse del dur cop sofert fa més y mitg amb l'execrable atentat que va privar de la vida a l'inoblidable Canalejas.»

Parla en Romanones

El quefe del Govern amb tot y la festivitat del día, ha despatxat aquest matí amb el rei y després s'ha derigit al seu despaig oficial ont ha rebut varies noticies; entre elles la del ministre de Gracia y justicia, senyor Arias Miranda.

Després ha rebut als periodistes manifestantlos que avui era día de poques noticies.

Després d'un día aqueferat com el d'ahir correspón al d'avui un xic de calma.

Ha ratificat que aquesta tarde a les cinc se celebrará consell de ministres en la presidencia.

Després del Consell anirá a sopar a la embaixada d'Anglaterra.

—Amb mí—ha dit el quefe—els Consells son curts, perque acostumo a empleiar procediments molt expeditius.

Si pogués suprimiría'ls Consells setmanals amb el rei, perque despatxant jo a diari amb S. M. y tenintho freqüentment els demés ministres, no hi ha rahó que justifiqui aquests Consells setmanals.

El rei deuría presidir aquelles reunions en que hi hagués que tractar assumptes de veritable importancia; peró s'ha de seguir la rutina.

Interrogat el president del Consell si aquesta tarde's parlaría quelcom de Corts ha dit:

—Haventse obert el 12 d'octubre y havent funcionat fins el 23 de desembre, no'm sembla que es ara oportú tractar d'aquesta qüestió; y no es que jo necessiti descansar ni m'agrada viure fora del Parlament; al contrari, me trobo millor en les Corts, peró reconec que les gents necessitén descans.

Parlaré de Corts en el moment precís en que tingui d'anarhi; mentres tal cosa no passi, per rés haig de referitm'hi.

Després ha fet algunes consideracions sobre la solució de la crisi y la reunió de ministres y ex-ministres.

Respecte a lo primer ha manifestat que té vist per experiencia que en una crisi es molt perjudicial deixar passar una nit per mitg y que les solucions rápides son les més eficaces.

Ha afegit que hauría volgut que figurés en el nou Govern don Amós Salvador, y pera conseguirho va fer reiterades gestions, peró aquest senyor se resistí a acceptar una cartera.

De la reunió d'ahir en el seu domicili se mostrava'l comte molt satisfet, dient que la considerava com un acte important; car hi hagué en ella adhesions absolutes y fins sacrificis, perque hi va haver ministre, com el senyor Auñón, que s'aixecá del llit amb 38 graus de febre pera assistir a la reunió, la qual no fou convocada fins a les onze del matí.

Tant valor té pera mí aquest acte—ha afegit—que vaig a conservar la fotografía que's va fer, pera la qual tinc el propósit de que se'n fassi una ampliació.

Els diputats republicans

Comentant la solució de la crisi, els diputats de la conjunció afirmaven que havía sigut la única lógica y constitucional, tenint en compte que'l partit lliberal tenía una majoría parlamentaria, que havía realitzat una important obra sense'l menor símptoma de divisió.

Afegien també que l'opinió pública segueix mostrant sa franca hostilitat al partit conservador, y això, unit a que'l partit lliberal té ble la continuació d'aquests en el Govern, de cumplir el seu programa, feia imprescindible.

En termes anàlecs als conjuncionistes se expressaven els diputats radicals, y afegien que en els mítings darrerament celebrats a Barcelona y Saragossa s'havía pogut apreciar que l'estat de l'opinió contra'ls conservadors era'l mateix que per l'octubre de 1909, per lo que era impossible pensar en que pugessin al poder.

Presa de possessió

Aquest mitg día ha pres possessió'l senyor Suárez Inclán del ministeri d'Hisenda. Li va donar possessió'l ministre sortint senyor Navarro Reverter.

Assistiren a l'acte'ls directors generals y demés als funcionaris del ministeri.

El senyor Navarro Reverter va fer la presentació del nou ministre y elogiá sos mérits y la labor que ha realitzat en la comissió de Pressupostos del Congrés.

El senyor Suárez Inclán contestá agraint les frases del senyor Navarro Reverter y oferí seguir el camí trassat per aquest en el ministeri d'Hisenda.

També s'ha possessionat del ministeri de de la Governació don Santiago Alba. Li doná possessió el ministre sortint senyor Barroso. Se canviaren entre ambdós els discursos de rúbrica.

Després el senyor Barroso aná al ministeri de Gracia y Justicia, aont el ministre sortint, senyor Arias de Miranda, li doná possessió de la cartera.

Per últim el senyor Muñoz ha pres possessió del ministeri d'Instrucció pública. Entre'l ministre nou y el sortint se creuaren discursos d'elogi mutu.

L'alt personal d'Instrucció pública despedí al senyor Alba fins a la porta del ministeri.

Demá arribará a Madrid el general Pidal, que donará possessió del ministeri de Marina a don Amali Jimeno.

De Palau

Totes les persones de la familia reial seguiren a Palau reunides oint missa a l'oratori particular.

Després el rei rebé al comte de Romanones qui informá al monarca del bon efecte que ha causat en general la solució de la crisi.

Els mariners disgustats

El nomenament de l'Amali Gimeno pera ministre de Marina no ha sigut acullit amb agrado pels marins, puig encara que reconeixen el talent y condicions del senyor Jimeno, diuen que no té la preparació necessaria y no té coneixements técnics pera adoptarlos en els moments actuals en que está tractant de reconstituir el poderiu naval.

Ademés, estimen els marins amb els quals hem parlat que a l'Armada hi ha generals prestigiosos que haurien fet bon paper en el ministeri.

En fi — afegien — com la Marina está anémica, malgrat haver comensat a reanimar, ens porten un ministre metge pera veure si la cura. Ja veurem si les receptes són eficasses.

Frases comentades

Diu «La Correspondencia de España»:

Han produit molt lamentable impressió entre persones molt afectes al rei les següents frases d'un solt periodístic:

«Unicament direm que ha produit general sorpresa que no s'hagi cregut necessari celebrar consultes. N'hi hagué al novembre, quan l'assassinat den Canalejas, en moments en que, pendent l'aprovació dels pressupostos y el tractat amb Fransa, ni la regia prerrogativa tenía la llibertat necessaria ni era possible que en tals circumstancies aconsellés ningú al monarca un canvi de política, per justificat que s'estimés; n'hi hagué allavors, quan quasi no tenien objecte, y no n'hi ha hagut ara quan les circumstancies han variat.»

Aquestes frases no són de «España Nueva»; aquestes frases són de «La Epoca».

El temporal

Melilla. — Segueix el temporal.

S'han presentat families mores que havien fugit al altre costat del Quert.

Alguns kaids han vingut a felicitar a les autoritats.

Creació d'un Museu

S'ha firmat un R. D. creant en el Palau de Cristall del Retir, un Museu Nacional d'Arts industrials.

La Casa del Poble de Bilbao

Bilbao. — S'ha inaugurat la Casa del Poble.

Amb tal motiu els socialistes han celebrat una vetllada en el teatre Romea, en el qual s'han pronunciat eloqüents discursos, que qua han versat principalment sobre la solució de la crisi, que han afirmat que era la més llógica.

L'Emprèstit

La «Gaceta» d'avui publica, com ahir, nombroses disposicions, entre elles una ordenant que la Direcció general del Tresor emeti amb data primer de janer de 1913, obligacions al portador de 500 y 5,000 pessetes cada una, amb plas de 6 mesos, renovables per altres sis, fins a 300 milions de pessetes, amb interés de tres y mitg per cent anyal, pagader per trimestres vensuts en primer d'abril y primer de juliol de 1913.

Miting pro-presos

Valencia. — Aquest matí s'ha celebrat én «Lo Rat Penat» el miting organitzat pels Ateneus sindicalistes d'Espanya, en favor dels presos polítics.

Ha presidit el delegat de l'Ateneu de la Coruña, el qual ha pronunciat breus frases explicant l'objecte de l'acte.

S'han llegit varies adhesions.

Han parlat a continuació Alted y Vargas, pels serradors del Barcelona; Pérez, pels miners d'Huelva, un representant dels obrers de Terrassa y altres.

Banquet

El general Luque ha obsequiat amb un banquet l'alt personal del seu ministeri per la cooperació que li ha prestat.

Hi ha assistit també'l general González Parrado, que era quefe de l'Estat Major Central.

Dimissió

El senyor Pérez Oliva ha presentat la dimissió del cárreg de subsecretari del ministeri d'Hisenda.

Banquet

El ministre de la Guerra obsequiá aquesta tarde amb un banquet als quefes de secció del ministeri per la cooperació que li han prestat durant l'any.

També assistirá'l ex-quefe de l'Estat Major Central general González Parrado.

Els ferroviaris

Valencia. — La junta directiva de la societat que formen els ferroviaris del Central d'Aragó ha visitat al governador civil pera parlarli del despido d'alguns companys per haver firmat un escrit en el que hi havía frases despreciatives pera la Companyía.

Ha ofert la junta directiva esmentada publicar un escrit retirant les frases aludides, y el governador per sa part, ha promés gestionar que tornin a ser admesos els obrers despedits.

Madrid 2, de 1 a 3 matinada

Més de lo den Maura

El partit segueix al quefe

Tothom está convensut de que l'acte den Maura obeeix a un acord de tot el partit.

En la reunió de demá, se creu possible que s'acordi la disolució del partit conservador. Seguidament renunciarán els seus cárregs els diputats provincials y regidors de tot Espanya.

Al Congrés segueixen rebentse renuncies d'actes. Les darreres presentades són les de Sànchez Querra, Aparicio, Ossorio Gallardo, Bullon, Redonet, Samsayo, Poggio, Garay, Llanos, comte dels Andes, Silió, Mora y comte Mortera.

Les primeres que s'han rebut han sigut les den Maura y den La Cierva.

Lo que diu la prempsa

El «Diario Universal» califica l'actitut den Maura d'acte de demencia impropia d'un polític d'orde. Diu que en Maura predicava la revolució desde dalt y ara ho fa el revés.

«La Epoca» diu que la carta den Maura senyala una data tristement memorable en l'historia patria. S'excusa de fer comentaris.

Lo que diu el rei

Un dels ajudants del rei, va parlarli íntimament de les conseqüencies reportades per l'acte den Maura y la continuació dels lliberals.

El rei pregunta si's tractava d'una opinió personal o si ho feía per indicació de segona persona. Com sigui que l'ajudant li digué que la lealtat l'obligava a manifestar que ho feía per indicació de segona persona, el rei li respongué que tot això havía de dirse al Parlament, que ferho d'altra manera es voler posar una pistola al pit.

La conjura conservadora

Se sab positivament que l'acte den Maura va acordarse en una reunió privada celebrada anit a casa seva, juramentantse guardar silenci.

Al visitar els periodistes an en Cierva, els manifestá que ignorava'l pensament del reste dels conservadors ;però que, per lo que an ell atanyava, si en Maura's retirava, ell seguiría.

En Romanones y els seus amics

Encara que en Romanones tracta de dissimularho, està preocupadíssim.

Els seus íntims li han dit que l'acte den Maura requereix que'ls elements monàrquics no permetin que'l quefe conservador realitzi els seus propòsits per lo menys fins que's constitueixi un altre partit que pugui compartir les responsabilitats del poder amb els lliberals.

L'actitut den Besada

En Besada estima gravíssima la resolució den Maura.

Considera que'ls conservadors han de procurar convéncer al quefe, valentse de tots els medis, del quebrantament que pera'l partit representa la seva actitut.

Davant d'aquestes rahons, s'imposa que en Maura torni del seu acord, retirant la renuncia.

En Maura no marxa

Encara que a primera hora s'afirmà que en Maura sortiría aquesta nit cap a l'extranger, es inexacte.

S'assegura que l'aplassament obeix a un avís del rei pera conferenciar demá.

Segueixen les renuncies

Els senadors conservadors, inclus els vitalicis, han renunciat els cárrecs.

El marqués de Figueroa ha dimitit el cárrec de Conseller de Estat.

Els regidors conservadors han anunciat a l'arcalde que no assistirán més a l'Ajuntament.

Idéntica actitut han adoptat els diputats provincials.

Informació de l'extranger

Nova desmentida

Roma. — La prempsa desmenteix la nova d'un complot regicida, llensada fa alguns dies a la publicitat amb motiu de la temptativa de suicidi de l'anarquista Dal Ferro.

La situació política a Portugal

El diari demócrata «Patria» diu que si's declarés ara la crisi, la solució sería difícil. Per això correspon al Govern continuar en son lloc pera presidir les eleccions llegislatives parcials que se celebrarán aviat y que servirán d'indicació pera la formació del nou ministeri.

El «Capital», diari independent, diu que es possible que l'actual Gabinet segueixi encara dos o tres mesos.

Han conferenciat el president de la República y l'Alfons Costa.

El cólera a Turquía

Constantinobla .— El total de casos de cólera fins ara, es de 2,342, seguits de 1,140 defuncions.

Aviador mort

Remiremont. — Ha mort l'alferes de navili Berode, que ahir va sofrir una caiguda anant de passatger en un aeroplá.

La guerra dels Balkans

En el camp d'operacions

Informacions de Berlín asseguren que a Tchataldja s'estan fent grans preparatius, que donen l'impressió de que la guerra va a renuarse d'un moment a l'altre.

De Gallipoli se reben les mateixes noves, afegint que estan arribant nombroses tropes de l'Anatolia.

Com els grecs no firmaren l'armistici, Turquía pot anar acumulant davant les posicions que ells ocupen totes les tropes que estimi necessaries, tropes que, si la guerra se renúa, s'emplearan contra els búlgars.

L'impressió que transmeten de Sofía es que la continuació de la guerra es inevitable.

A Macedonia són preses pels búlgars y grecs les mides necessaries pera prosseguir la lluita.

Quedaran a Salònica dos batallons.

Altres tres seran enviats a Serres.

Y el reste se disposarà a marxar a la Tracia o a Janina, segons se vagin desenrotllant els aconteixements.

Les autoritats búlgares han comensat a Macedonia la recluta de soldats.

Capitulació de Scutari

París, 31. — «Le Matin» publica un despaig de Belgrado dient que Scutari ha capitulat a conseqüencia dels repetits atacs de les tropes serbies.

Rumania's prepara

Bucarest, 31. — La Cambra de diputats ha aprovat per unanimitat els crèdits militars, important 151 milions.

Incident Italo-serbi

Roma, 31. — Comuniquen de Durazzo que'l comandant serbi de la plassa ha proibit comunicar amb terra, sense la seva autorització, a la dotació d'un vapor italià fondejat actualment en aquell port a disposició del cónsul d'Italia.

Aquest ha formulat l'oportuna protesta y n'ha donat compte al seu Govern.

Intervindrà en aquest incident el representant diplomàtic d'Italia a Belgrade.

Turquia intranzigent

Segons informes de Constantinobla, després de llarga discusió'l Consell de ministres acordá enviar noves instruccions telegráfiques als plenipotenciaris turcs a Londres.

Se guarda el major secret en els centres oficials respecte a les esmentades instruccions. Diuen, no obstant, que aquestes declaren que essent indispensable pera la defensa de Constantinobla la possessió del vilaiet d'Andrinópolis, la Porta se veu obligada a insistir sobre aquest punt.

Si Bulgaria cedeix respecte d'ell, Turquía está disposada a concedirli compensacions en els territoris situats al Sudest de dit vilaiet.

La Porta no admet cap discusió respecte de les illes que dominen l'entrada dels Dardanels; en quan a les altres, estaria aviat a consentir un arreglo sobre la base d'un régim com el de l'illa de Samos.

En lo que respecta a les illes ocupades per Italia, aquest punt concerneix únicament a Italia y Turquía.

Finalment, en lo tocant a Creta, la Porta declara que no havent sigut aquesta illa objecte de la guerra actual, la qüestió deu ser discutida entre Turquía y les potencies protectores.

Austria y Rusia

Diu «La Petite République» de París, que Austria proposá sospendre la movilització d'alguns de sos cossos d'exércit, baix certes condicions que no s'han especificat, peró que semblen esser segurament la retirada de les tropes russes de les fronteres y una fórmula d'inteligencia sobre la qüestió de les fronteres d'Albania. Aquesta noticia, diu «La Petite République», arribá al ministeri de Negocis Extrangers per conducte autoritzat.

Per altra part, «Le Fígaro» anuncia una noticia análoga baix aquesta forma: «A conseqüencia d'una conversació que Isvolsky, embaixador rus a París, va tenir amb Poincaré, es cosa d'esperar que Russia y Austria entrin en negociacions pera'l llicenciament de sos exércits.

«Le Matin» confirma que Russia proposá a Austria estudiar una sospensió de la movilització que permetés al Czar de Russia no conservar en files els reservistes més enllá del primer de janer. La contestació d'Austria diu «Le Matin», devía haberse donat ja, peró s'ignora encara si en dita resposta hauría una prova d'amor a la pau.

De Turquia

La Sublim Porta ha enviat a Rechid-baixà noves instruccions, precisant millor les anteriors y ordenant a la seva delegació a Londres que sotmeti a la decisió de les potencies totes les qüestions, excepte en lo que's refereix al vialiet d'Andrinòpolis y a l'arxipèlac.

En darrer terme, sembla que Turquía insistirà pera conservar Rhodas, Chio, Mitilena y les petites illes properes al litoral, però que acabarà per cedir totes les demés. També's diu que Bulgaria permetrà ara que'ls turcs puguin enviar medicaments a Andrinòpolis.

—El Govern ha dirigit als embaixadors turcs una circular en que'ls encarrega que recordin a les potencies les seguretats donades per aquestes abans de la guerra de que no permetría que's toqués al «statu quo» territorial.

—El Senat turc s'ha dirigit als quefes d'Estat de les potencies, insistint sobre les matanses que segons diuen continúen en les provincies turques, a pesar de l'armistici y menassant a la població musulmana d'extermini complet.

La delimitació d'Albania

Segons «L'Echo de París», durant la conversació sostinguda entre Isvolsky y Poincaré, se tractá de la demarcació de les fronteres albaneses, a les quals Austria volía donar una extensió que la triple inteligencia creu exagerada. Segons el corresponsal de dit periódic a Londres, el nou mapa d'Albania, elaborat per Austria, fou sotmés a les cancilleríes y en ell s'englovaven dintre de les fronteres albaneses a Scutari, Prizrend, Ipech y Yakova.

Noves de Grecia

D'Atenes comuniquen que'l ministre de la Guerra ha declarat que'ls exércits beligerants conserven ses respectives posicions. A Janina hi hagué un combat d'artillería entre l'ala esquerra y la plassa, havent l'ala dreta rebutjat un atac dels turcs.

—Ha arribat Barthes, encarregat de reorganitzar el servei penitenciari.

—L'«Athinai» diu que han arribat a Salónica 70 empleats de correus y telégrafs búlgars.

—Segons noticies de Corfú, en la nit del 30 el vaixell austriac «Adelsberg» se deteni a Santiquante. El capità y un personatge que es trobava a bordo se posaren en comunicació amb les autoritats turques. El vaixell torná a partir mitja hora després. S'ignora l'objecte de la visita.

Del Govern civil

Instrucció

La Junta Provincial d'Instrucció Pública de Barcelona ha publicat en el Bolletí oficial les següents notificacions:

«Havent sigut nomenada per aquesta Junta provincial donya Nativitat Jarza Plana, mestra interina de Malla, se presentará en aquesta oficina a recullir el seu títul administratiu, advertintli que'l plas de 10 díes concedit pera pendre possessió obliga a presentarse al desempenyo del seu destí dintre del mateix; entenentse que'l que ho déixés transcorre sense possessionarse, renuncía el cárreg, incorreguent en les responsabilitats consegüents.

—Havent sigut nomenats per aquesta Junta don Bonaventura Badía Miró, don Antoni Poch March y don Pere Dallarés Martí, mestres substituts els dos primers y interí l'últim, de Canyellas, Vilada y Osormort, respectivament, se presentarán en aquesta oficina a recollir els seus títuls administratius; advertintlos que'l plas de 10 díes concedit pera pendre possessió, obliga a presentarse al desempanyo del seu destí dintre del mateix, entenentse que el qué ho déixés transcorre sense possessionarse, renuncia el cárreg, incorreguent en les responsabilitats consegüents.

El senyor Die y Màs

Ahir a la nit els alts empleiats del Govern civil y reporters que tan informació en aquell centre oficial, foren obsequiats pel senyor Die y Más, secretari del Govern civil, amb un lunch exquisit.

La festa era motivada per haver sigut ascendit el senyor Die a Administrador de primera classe.

El senyor Die sigué molt felicitat pels presents.

La retirada den Maura y C.ª

Ahir nit al G. C. no donaren cap noticia als reporters. El senyor Sánchez, a l'hora de rebrels, tingué d'anarsen. L'emoció produida per la retirada del quefe dels conservadors sembla que no tingué repercussió al Palau del Passeig d'Isabel.

Ningú sabía rés, com sempre.

Sr. Governador, aquesta policía!

Un suscriptor, qual nom ens reservem, ens denuncia un fet que posem a la seva consideració.

La noia Antonia Herrero, de 14 anys, habitant al carrer de Montserrat, 15, tercer, segona, estant al portal de sa casa fou requerida amb molt males formes pel guarda de seguretat Vicens Pérez, que té'l número 178, a que seguís a la Delegació, a lo qual demaná la noia que la deixés avisar a la seva mare, a lo que se negá'l referit Pérez, amenassantla amb el revólver.

La gent que hi havía per allí s'indigná de mala manera y molts están disposats, segons ens diu'l nostre comunicant, a testimoniar el fet.

Sanitat

Per haverse resistit a ser vacunats han sigut multats alguns dependents y obrers.

De Reial Orde ha sigut desestimat un recurs interposat per don Salvador Tusqué, contra providencia d'aquest Govern, imposantli 500 pessetes de multa per emplear sacarina.

Per haverse comprovat que empleava sacarina en el seu establiment s'ha inposat una multa de 500 pessetes a don Llorens Domingo.

La Junta d'Espectacles

S'ha reunit al Govern civil la Junta d'Espectacles, escoltantla una comissió de propietaris de cines que van exposar certes dificultats que se'ls hi han presentat pera deixar enllestides les obres que havía ordenat la Junta.

Aquesta s'en va fer cárreg y els hi concedí un nou plas que finirá'l día 31 del present janer.

Per lo que toca al Saló Catalunya y al Poliorama, haventhi disconformitat entre'ls arquitectes de la Junta, se n'han nomenat de nous pera que dictaminessin y allavores la Junta resoldrá.

Els den Prim

Ha estat al Govern civil una comissió de veterans de la guerra d'Africa, pera parlar amb el senyor Sánchez Anido sobre la Reial Orde recentment emanada del ministeri de la Governació, pera que'ls individus y classes de l'exércit d'Africa en 1859 y 1860 inscriguin els seus noms en els Ajuntaments respectius, pera ser incluits en el projecte de llei concedintlos pensió.

Dit projecte se troba pendent de dictamen en el Senat.

Els opositors a mestres

Una comissió d'opositors y opositores que actúen en els actuals exercicis pedagógics han estat a visitar al senyor Sánchez Anido pera recomanarli s'interessi prop del Govern pera que siguin resoltes favorablement algunes peticions que li tenen fetes y que son de capitalíssim interés pera la carrera esmentada.

Notes de Sport

Foot-ball

L'«Universitary S. C.», no conformantsé amb el resultat obtingut en el darrer partit jugat amb el «F. C. Espanya», ha concertat un «match» revenja per aquesta tarde, a les tres en punt, amb el primer equip y en el camp d'aquella Societat. S'espera que'l partit será emocionant degut a que'ls estudiants se presentarán reforsats y l'«Espanya» aliniará son equip complet.

—La secció excursionista de l'Associació Escolar Artística, desitjant ampliar la seva esfera d'acció, ha creat un club de football amb el nom d'«Helénic F. C.», lo que participa als seus socis en general que desitgin practicar el sport, lo que's fará en el camp de Sarriá S. C.

⁂

L'anunciat partit entre'ls primers de l'«Espanya» y de l'«Universitary», y la manca d'altres partits, fou causa de que'l camp del primer, que's aont se celebrava, hi acudís molt públic.

Arbitrá'l «match», el company Permanyer, que ho feu bastant bé.

El resultat fou favorable a l'«Espanya», per 4 «goals» a 0.

El partit no fou lo interessant que esperava el públic, per lo que surtí un xic desilusionat.

Els de l'«Espanya» feren gala del seu joc de combinació, peró molt insegurs davant la porta. En Prat jugá com mai s'havía vist. En Bou també estigué molt acertat. En Baró se li notava la manca d'entrenament.

De l'«Universitary» l'Armet se feu aplaudir en unes boniques arrancades. En Cuervo regular, y acertades les defenses.

—L'«Avens» jugá contra'l segón del «Barcelona» que s'emportá la victoria per 1 «goal» a 0, no obstant mancarli jugadors.

Els de Sant Andreu se defensaren amb coratge, contrarrestant el joc dels contraris, amenassant continuament el seu «goal».

Atletisme

El Campionat de sports atlétics de l'«A. B. F. B. C.» que debía celebrarse diumenge, ha sofert un curt aplassament per considerar la junta que de verificarse a Vallvidrera hauría tret interés a la prova.

No obstant, se celebraren diumenge passat, les proves anunciades, les quals foren fetes en bonics temps y amb carácter de concurs preparatori.

Heusaquí'ls resultats:

Cursa a peu 100 metres:
Primer. J. Lavista, amb 11 segons.
Segón. L. Rivera, amb 11 segons 3/5.
Tercer. D. Caballé, amb 12 segons.

Llensament de la pedra (amb una má):
Primer. D. Caballé, a 8'60 metres.
Segón. L. Rivera, a 8'05 metres.
Tercer. B. Más, a 7'89 metres.

Cursa a peu de 400 metres:
Primer. D. Caballé, en 54 segons.
Segón. C. Fernández, en 54 segons 2/5.
Tercer. L. Rivera, en 57 segons.

Llensament de la pedra (a dúes mans):
Primer. C. Fernández, a 7'48 metres.
Segón. D. Caballé, a 7'33 metres.
Tercer. J. Lavista, a 6'87 metres.

Salts d'alsaria:
Primer. L. Blanchard, saltant 1'54 metres.
Segón. C. Fernández, 1'51 metres.
Tercer. D. Caballé, 1'42 metres.

Salts de llargada:
Primer. D. Caballé, saltant 4'92 metres.
Segón. C. Fernández, 4'80 metres.
Tercer. E. Rafart, 4'47 metres.

Cursa pedestre, amb sols un peu (75 metres):
Primer. L. Blanchard, amb 29 segons.
Segón. E. Rafart, amb 31 segons.
Tercer. J. Bricall, amb 33 segons.

Cursa amb obstacles y amb peus y mans lligades (150 metres):
Primer. L. Blanchard, amb 2'20 minuts.
Segón. C. Fernández, amb 2'22 minuts.
Tercer. E. Rafart, amb 2'27 minuts.

Cursa a peu (1,000 metres):
Primer. B. Más, amb 2'05 minuts.
Segón. C. Fernández, amb 2'06 minuts.
Tercer. J. Lavista, amb 2'50 minuts.

Després d'acabades aquestes proves, els aventatjats «amateurs» de boxe, senyors don Rodolphe Péter, de 75 kg pes, y don Juliá Lavista, de 69 kg pes, efectuaren un «match» de boxe a 6 rounds, els quals transcorregueren sens declararse ni per lleugera superioritat ni a l'un ni a l'altre el guanyador. A l'acabar dit «match», ambdós lluitadors foren merescudament aplaudits.

⁂

La secció de Gimnasia y Sport y grupu «F. C. Gimnàstic» del A. E. P. té en projecte un concurs atlétic en él seu camp de sports baix el següent programa:

Concurs de 100, 400 y 1.500 metres.
Llensament del disc, pés y pedra.
Salts d'alsaria, amb ó sense cursa, longitut y perxa.

Aquest concurs se dividirà en cinc proves que's verificarán el primer diumenge de cada mes, comensant el día 5 del corrent.

La prova final pera la classificació dels atletes tindrà lloc el pròxim mes de maig amb una gran festa sportiva en un dels més concorreguts camps d'aquesta capital. S'ha ofert ja a tan simpàtica idea una hermosa copa de plata «Copa Campió» que s'otorgarà al millor classificat.

La classificació anirà per punts y en la següent forma: 1 punt al primer; 2 al segón, etc.; al que deixi de pendre part en alguna prova, se li afegirà un número de punts igual al total d'inscrits més un.

Formen part d'aquesta Comissió: per les «curses», els senyors Plá y Sasot; pels «llensaments del disc, pès», etc., els senyors Doria y Barrera y pels «salts», els senyors Balagué y Santasusagna.

Al mateix temps la secció de «Gimnasia y Spors», organitza mensualment una excursió pera practicar a l'aire lliure exercicis de gimnasia sueca y respiratoria, baix la direcció del professor del Gimnás, senyor Lorenzo, auxiliar del Gimnás García.

Dita secció té a bé el participar també als seus inscrits que estant próxima a liquidar els gastos d'instalació de la Sala Gimnasi podrá, dintre poc, adquirir nous aparells moderns (trampolí, barra fixa, politxes «sandows», bancs ortopédics, etc.), y per de prompte quedará instalat dintre de poques setmanes un «pushing-ball» pera'l grupu de boxa.

També's parla en dita secció de la formació d'un nou grupu d'exploradors joves («Boys-scouts»), y d'una serie de conferencies deportives.

Avís

Diumenge vinent, EL POBLE CATALA publicará una plana deportiva.

Borsa del Treball

BAIXOS DE LA DIPUTACIÓ PROVINCIAL

Ofertes

Día 30-12-12

3918 Criat pràctic de 20 a 25 anys.
3919 Oficial llimador metalls.
3920 Meritori de 14 a 16 anys.
3921 Tenedor de llibres temporer.
3922 Mitg oficial torner en ferro.
3923 Corredor a domicili vins y olis conegui l'article y tingui clientela, sou y comissió.
3924 Meritori corredor de 15 a 19 anys.
3925 Meritori bona lletra de 15 a 18 anys.
3926 Auxiliar d'escriptori de 18 a 24 anys preferit hagi treballat en filat.
3927 Aprenent ferretaría de 14 a 16 anys.
3928-29 Corredors.

Baixes

3849 Auxiliar de despaig.
3883 Fogainer.
3692 Dependenta.
3904 Tallador sastre.
3043 Dependenta.
3676 Escriptori.
3821 Ajustador.

Día 31

Ofertes

3930 Mosso sàpiga llegir y escriure de 15 a 19 anys.
3931-33 Aprenents de mercería de 14 a 15 anys.
3934 Recader de 14 a 15 anys.
3935-38 Dependents venda mercería detall de 18 a 24 anys.

Baixes

3410 Dependent.
3904 Criat.
3918 Criat.
3921 Tenedor.
3285 Oficial satre.
3331 Marcador.
3923 Corredor.
3886 Mecanògrafa.
3858 Mecanògrafa.

Successos

ATROPELLS

En el dispensari del carrer de Sepúlveda, fou auxiliat Francesc Pons, que sofrí una contusió considerable en la regió lumbar a consequéncia d'un atropell de que fou víctima per part d'un automóbil que passava per la Ronda de Sant Antoni.

—En el carrer de Balmes, el tramvía de Sarriá va atropellar a Felissa Soler, produintli diverses ferides. Fou curada en el Dispensari de l'Universitat.

CREMADES

L'obrer Jaume Cerdá, treballant en una fábrica del carrer de Carretas va sofrir diverses cremades a la má esquerra, auxiliantlo a la Casa de Socors de les Dressanes.

UN MUNICIPAL AGREDIT

Dimars a la nit, en l'Alberg Nocturn del carrer de Rocafort, s'hi va promoure una disputa que va degenerar en agressiva baralla.

Al presentarse en dit Alberg, en Joan Ruiz, que acostumava anar a dormir a dit establiment, va promoure un gran esvalot ocasionat per petites qüestions tingudes amb l'empleiat de l'Alberg. Va acudirhi'l municipal Bernard Barrio, pera posar la pau, peró en Ruiz les va empendre contra'l mosso y el guarda, arreglatho a bofetada seca.

El municipal va caure a terra, causantse diverses erosions en el coll y cama esquerra, estripántseils pantalons y trencantse l'anella del revólver.

L'albergat fou detingut y el municipal curat en el Dispensari.

ROBO FRUSTAT

A la matinada d'ahir, dos subjectes intentaren robar en una botiga del carrer de Marián Aguiló.

El sereno y el vigilant intentaren agafarlos deteninine un en un terrat veí.

ESPECTACLES

Gran Teatre del Liceu

Avui dijous, octava funció d'abono de la serie de de populars A MITAT DE PREU l'ópera en 4 actes del mestre Verdi «Ernani» per les senyores Pucci y Balcells y els senyors Famadas, Silvetti, Sesona Gallofre y Giralt. A les 4 en punt. La funció anunciada pera aquesta nit, 34 d'abono, se verificará demá divendres, a les 9 nit, posantse en escena l'ópera Werther».

CIRCO BARCELONÉS — Carnaval 1913. Queda obert l'abono als 5 grandiosos balls de máscaras que's celebrará els divendres 10, 17, 24, 31 de Janer y dilluus 3 de Febrer.

TEATRE CATALÁ ROMEA

Avui 4, tarde, Matinée, a benefici del Colegit de nens pobres de la Barceloneta: «Pepita Reyes y Morritos». Dos quarts de deu, nit. repetició de la funció tunció d'Ignocents. «El comandante» «En el seno de la muerte» «Morritos» y EL POBRE VALBUENA. Dissabte, «Magda»

TEATRE TIVOLI.— Avui, dijous, tarde, a les cinc. Vermouth, grandiós. Primer: 3 actes, «La comedianta», per C. Baillo y Lino Rodríguez. Segón: La excelsa tonadillera

LA GOYA

imitació perfecta de La Fornarina. Nit, a un quart de deu. Primer: «Felipe II». Segón: 3 actes, «El rey Negro». presentació espléndida. Tercer: La única a Espanya

LA GOYA

imitant a la célebre Fornarina, en la cansó de «El Polichinela». Demá divendres, tarda. Vermouth. Per única vegada, «El rey Negro» y «La Goya». Nit, a un quart de deu: «La Casta Susana» y «La Goya».

Teatre Novetats

Gran companyía Cómic-Dramàtica de **RICARD CALVO** | Primera Actriu **Lola Velazquez**

Avui, dijous tarde a les cinc. Gran Matinee per primera y única vegada. PREUS POPULARS últimes representacions de la gran obra,

Romeo y Julieta

Nit, a un quart de deu, «El chiquillo». y

Romeo y Julieta

Dissabte nit, y diumenge tarde y nit, «Cirano de Bergerac». Se despatxa a Comptaduría.

Eldorado.- COMPANYIA **Villagómez**. Avui dijous: Moda y demá divendres: Les dúes comedies noves en dos actes, «Los moscones» y «Las cacatuas».

Gran Teatre Espanyol

Sindicat d'autors dramátics catalans

Avui dijous, «Os calorrés ó gitaneríes», «Comedia de comedies», 1 acte, Giol. «Max King. o la bogería d'un mico» 1 acte, Burgas. y «¡Justicia!», farsa en un acte de Apeles Mestres. Demá «Max King», última de «La Sagrada família» y «¡Justicia!».

Teatre Apolo

Ayui dijous, nit, a un quart de deu, el drama en 3 actes, «Esposa adúltera» y producció en 4 actes, «La reina de los apaches». Demá divendres, descans. Dissabte estrena del drama, «La muerte del tirano».

FRONTO COMTAL

Dos grans partits pera avui a les 4 y quart.
ROJOS: Abando, Teodoro.
BLAUS: Chiquito de Eibar, Elola.
Nit a un quart d'onze, partit extraordinari.
ROJOS: Grabiel, Arnedillo,
BLAUS: Cazali, Lizarraga.
Detalls per cartells

Concerts

ALCAZAR Gran Café Concert. Restaurant de primer orde. Sarsueles alegres. Continuament Grans Debuts.

Gran Edén Concert

Music-hall Parisenc de Primer Ordre. Grans concerts tots els dies Tarde y Nit per una important «Companyía de Varietés».

MUSIC-HALL - LA BUENA SOMBRA - GINJOL, 3

Nit: Gran exit de tota la Troupe.

ROYAL CONCERT «MUSIC-HALL»

Marqués del Duero, 106, devant Teatre Comtal. Grans Concerts tots els díes tarde y nit, per una important «Companyía de Varietés».

CONCERT - LA GRAN PEÑA - SANT PAU, 83

Tots els díes tarde y nit, grans concerts. Restaurant a la carta. Entrada lliure.

Cinematógrafs

Gran saló cine Doré

Avui dijous sessions de moda, amb un hermós programa de pelícoles y

4 Grans atraccions 4

«Quinteto Zaragoza» notable rondalla aragonesa, de la que forma part el cantador «El Maño». Mazzonis» acróbates gomosos de primer orde «Los Romeu» duet sens rival en gon genre ovacionats diariament els únics que no cansan mai, els únics que tots els díes cambien de repertori. La més hermosa y més elegant de nostres cansonetistes

Paquita Escribano

Próxims y sensacionals debuts

IDEAL CINE

DIJOUS INFANTIL

Regals als nens y sorteig d'un Preciós juguet. Desde avui, a tots els nens s'els entregarí un número pera el sorteig extraordinari de REYS. Aconteixement artístic cinemotográfic, estrenes de N. P. U. de les pelícoles

LA REINA ELISABETH 1.400 mts. interpretada per la eminent Sarah Bernardt y tota sa companyía.

«El misterio del tren de la siete» 800 mts. «Desvarío desastre» últim día de la de la casa Gaumont d'éxit imponderable «La Intrusa» 800 mts. etc.

SAN PAU núm. 85 — CINES — ARIBAU (prop Universitat)

DIANA : ROYAL

GENERAL y butaca platea **10 cts.** — PREFERENCIA **20 cts.**

Avui Dijous, Estrenes. Colossal programa «No todo lo que uno espera sale bien» 750 metres. Cines. «Max y la inauguración de la estatua», «Ardides femeninos» «Criatura perspicaz», «Revista Pathé 199». Exit de «La retirada de las tropas de Napoleón en Rusia» 700 mts. «Las botas de Noel» «Josefina quiere patinar» y altres varies. Demí, divendres de Moda. Colossals estrenes. «El genio del mal» 1,000 mts. Vitagrahp, «La intrusa» 800. mts. Gaumont.

DIORAMA Avui dijous, quatre estrenes. «Revista Pathé» «Max y la estatua» «Remendon y financiero»

Misterio del tren de las siete

y altres, fins a 3.000 metres.

DIVERSIONS PARTICULARS

MUNDIAL PALACE.—Concerts Santos tots els dies. Coberts desde pessetes 3'50. Els divendres, boullaibaise. Dissaptes menú corrent y vegetariá.

Societats y Ferrocarrils

COMPANYIA DE FERROCARRILS DEL NORD D'ESPANYA (tota la xarxa)

Ingressos dels dies 11 al 20 de desembre:

Any 1912	Pessetes	4.485,744'9[illegible]
Any 1911	—	4.060,434'[illegible]
Diferencia	—	425,310'[illegible]

Ingressos del 1 de janer al 10 de desembre:

Any 1912	Pessetes	146.045,889'[illegible]
Any 1911	—	132.977,370'[illegible]
Diferencia	—	13.068,519'[illegible]

Barcelona, 30 de desembre de 1912.—El secretari del Comitè, *Alfred Fuster*.

Imprempta y estereotipia, Fortuny, 2 ter.

Descobriment sensacional

CURACIÓ DE LES MALALTIES DE LA PELL Y TAMBE DE LES LLAGUES DE LES CAMES

La pell — Mals de les cames

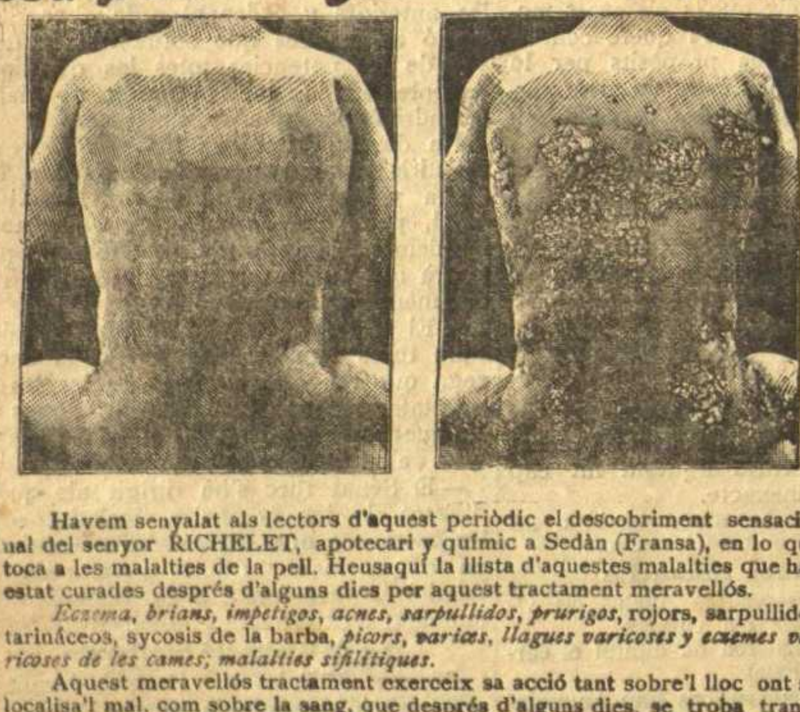

Havem senyalat als lectors d'aquest periòdic el descobriment sensacional del senyor RICHELET, apotecari y químic a Sedàn (Fransa), en lo que toca a les malalties de la pell. Heusaquí la llista d'aquestes malalties que han estat curades després d'alguns dies per aquest tractament meravellós.

Eczema, brians, impetigos, acnes, sarpullidos, prurigos, rojors, sarpullidos tarináceos, sycosis de la barba, *picors, varices, llagues varicoses y eczemes varicoses de les cames; malalties sifilítiques.*

Aquest meravellós tractament exerceix sa acció tant sobre'l lloc ont se localisa'l mal, com sobre la sang, que després d'alguns dies, se troba transformada y purificada.

Tots els assaigs han tingut bon èxit, y no ha sobrevingut jamai una recaiguda després de la curació.

El preu del tractament és proporcionat a totes les condicions de la fortuna. (Hi ha també un tractament pera nois de tres fins a setze anys.)

El senyor RICHELET acaba d'instalar dipòsits a totes les farmacies y drogueries d'Espanya.

Un follet, en llengua castellana, tractant de les malalties de la pell serà enviat gratuitament pels dipositaris a totes les persones que'l demanin.

Pera obtenir també gratuitament aquest follet n'hi ha prou ab dirigirse AL SR. L. RICHELET, 13, RUE GAMBETTA, SEDAN (FRANSA)

BARCELONA.—Senyors Vicens Ferrer y C.ª, Comers, 60; farmacia y drogueria y la seva sucursal.—Senyors Fills de J. Vidal y Ribas, Moncada, 21, farmacia y drogueria y les seves sucursals.—Doctor Andreu, Rambla de Catalunya, 66, farmacia.—Senyors Uriach y C.ª, Moncada, 20, drogueria; Senyors Riudor y Parés, Porta de l'Angel, 14, drogueria.—D. Josep Segalá Estalella, Rambla de les Flors, 4, farmacia, (Centre d'específics) —D. Vilador, farmacèutic.—D. Antoni Serra, farmacèutic.

LES **PASTILLES VALDA** ANTISÉPTIQUES no tenen rival PERA la segura PRESERVACIÓ y la rápida y prompta CURA DE **LA GRIPPE**

AB LES **PASTILLES VALDA** se ESQUIVA el contagi se CURA la Grippe i sos Accidents, que son: la Tos, el Cadarn, la Bronquitis, l'Ofèch, la Laringitis, etc.

EXIGÍU BEN BÉ **LES VERITABLES** que son SOLSAMENT les que 's venen en CAPSES ab el nom VALDA

Agents Generals: Vicens FERRER & C.ie BARCELONA

Formula: Menthol 0.00[illegible] Eucaliptol 0.00[illegible] Sucre-goma

PIANOS Y HARMONIUMS de llogues, desde 8 fins a 15 pessetes al mes. Carrer del Bruc, núm. 70 entressol, primer

MEDICAMENTS EMERIN SANG - URINARIES

Els ***Confits Emerin*** donen a les malalties urinaries l'estat normal, treuen y calmen instantàniament la cuissor y la frequencia de orinar. els únics que curen radicalment les ***Estreteses, Prostatitis, Cistitis, Catarros, Càlculs, Incontinencia de orina,*** etc. Una capsa de ***Confits Emerin,*** amb la deguda instrucció, pessetes 4'50.

El ***Roob depuratiu Emerin,*** immillorable reconstituient y refrescant de la sang, cura completa y radicalment les infeccions y totes les seves consequencies; ***dolors dels òssos, taques de la pell, herpetisme, raquitisme, neurastenia, diabetes, parálisis, cefalalgia, dispepsia, atonía, debilitat de la vista, palidesa dels teguments, descoloració de les unglas, dolors de cap, neuralgies facials, palpitacions del cor, sofocació, digestió dificil, dificultat dels treballs intelectuals y musculars, laxitut, insomni, deliri, alucinació, infló, edema,*** etc. Un frasc de ***Roob depuratiu Emerin,*** amb la deguda instrucció. pessetes 3'50.

De venda a Barcelona. Centre d'Especialitats Farmacèutiques, Pelai, 9; Passatge del Crèdit, 4; Rambla de les Flors, 4; Farmacies: Rambla del Mig, 17; Princesa, 1; Escudellers, núm. 75; Droguerías: Rambla de Catalunya, 66; Moncada, 20, Rambla de Catalunya, 36; Moncada, 21.

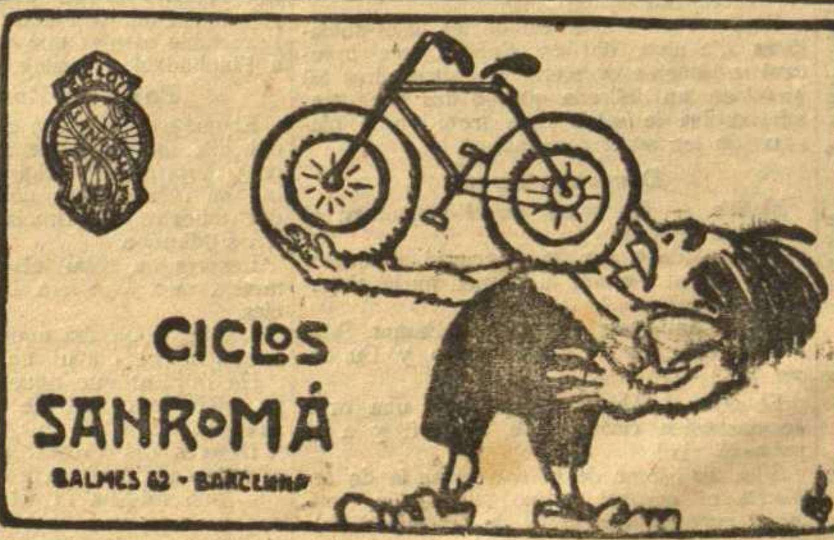

Esqueles mortuories se n'admeten fins a les dues de la matinada

MARIN — OPTIC

Gran assortit en gafes y lentes de cristall de roca de primera classe, a 6 PESSETES. Lentes d'aigua cristall insuperable. Preus reduits. Se serveixen amb exactitut y rapidesa els encàrregs dels senyors metges y oculistes. — Se garantisen els objectes.

(ARCS, 3 JUNT A LA PLASSA NOVA)

APROFITARSE DEL **20 % descompte** que fa el **GRAN BAZAR PARIS** 20-Pelai-20 PRÉU FIXO

DINER en 1.ª hipoteca y sobre valors desde'l 3 per 100 anyal, en lletres, proprietaris, industrials y comerciants desde'l 1½ per 100 al mes.

DINER en 2.ª hipoteca, usdefruits y parts indivises, y sobre generes, pianos carruatges y tota garantia que convingui. Rambla de Santa Mònica, 4, entressol.

Els nens pugen forts y resistents a totes les malalties si prenen l'aixarop de Fosfat de cals gelatinós **CASADESÚS** del Dr. CUIXART, 2'50 ptes. Arc del Teatre, 21.—BARCELONA

Aixarop del Professor Girolamo

Polvos y catxets Pagliano (de Florencia)

EL MILLOR DEPURATIU Y REFRESCANT DE LA SANG

65 anys d'éxit creixent són sa millor recomanació

Exigiu sempre'l nom del Professor GIROLAMO

Se ven a les principals farmacies y droguerles

Unics agents a Espanya: J. URIACH Y COMP.ª - - Moncada, 20, Barcelona